

DIRVA

★★★
THE FIELD

Nr. 1

Sausio-January 5, 1959

Cleveland, Ohio

KA EKONOMISTAI SAKO APIE 1959 METUS

Statyba didėsianti, plienų gamyba kils, bet bijomasi streiko. — Pagaminama 600,000 automobilių per mėnesį, bet ir baiminamasi, kad tokios gamybos negalės išlaikyti. — Vartotojai pirsks daugiau prekių, ginklavinomsi išlaidos didės, į gamybą bus įliejama daugiau kapitalo. — Pragyvenimo lygis kils. — Bedarbiai ir 1959 bus sunki problema. — Užsienio prekių konkurencijos pavojai.

Ekonomistai sutinka, kad 1959 metai bus geresni, negu praėjusieji, bet jų nuomonės skiriasi dėl ūkinio atsigavimo ir augimo greičio. Vieni numato sparčiai ir pastoviai vykstantį ekonominį aktyvumą, antrieji tik pabaigą krizės ir įžangą i 1960 metų gerbūvį. Svarbiųjų ūkio faktorių veiklos stiprumas nustatys naujųjų metų ekonominę padėtį.

Statyba, kertinis akmuo ekonomijai, yra teigiamoje eigoje. Gyvenamųjų namų skaičius sieks 1.1 milijono vienetų, maždaug praeitų metų lygyje. Kelių, mokyklų, laboratorijų ir tyrinėjimo pastatų statyba bus 6% — 8% aukštesnė.

85 milijonai plieno tonų pagaminta 1958, gi 110 milijonų tonų žada naujieji metai, kurių pirmoji pusė yra ypatingai palanki gamybai. Viduryje metų darbininkų sutarties pasirašymas su bendrovėmis vertas didelio dėmesio. Streikas gali atidaryti baigiančias gyti ekonomines žaizdas. Unijų pasitenkinimas 1958 m. automobilių darbininkų gauta porcija (maždaug 7 centai pakėlimo į valandą per kiekvienus tris metus) žada taiką plieno pramonėje. Didėsi atlyginimai bus labai sunku iš bendrovių išsiderėti, nes užsienio konkurencija vargiai leis plieno kainas kelti be nustojimo tam tikro dalies rinkų.

Šiuo metu automobiliai yra gaminami pilnu tempu — 600,000 vienetų į mėnesį, tačiau didieji optimistai vargiai tikisi, kad virš 7 milijonų 1959 metų modelių būtų parduota. Tolimesnė gamyba bus reguliuojama rinkos paklausos, kurios dydis net Detroito pramoninkams dar nėra aiškus. Konservatyvus spėjimas yra 5.3 milijono automobi-

J. KAZLAUSKAS

lių, 1 milijonas daugiau, negu praeitais metais, bet Detroitas laukia ir tikisi geresnių rezultatų, nes šis skaičius yra žemesnis, negu 1955, 1956 ir 1957 m. Gerėjantis ūkinis klimatas ir augantis vartotojų pasitikėjimas ateitimi yra teigiamos pusės. Europos importas ir numatomi mažesnieji General Motors, Fordo ir Chryslerio 1960 metams automobiliai tamsina laukiamas rinkos perspektyvas.

Krizės metu vykusi prekių inventorių likvidacija jau sustojo. Inventoriai jau papildomi iš pakilusios gamybos, kurios dabartinis lygis yra 141 vienetą, o metų bėgyje pašoks iki 147, viršydamas 1957 metų vasario mėnesio rekordinį aukštį — 146 vienetus.

Praeitų metų balandžio mėn. gamybos rodiklis buvo 126. Centrinis bankas, paėmęs 1947-1949 metus kaip pagrindą ir davęs 100 vienetų, paskelbia gamybos aukštį kiekvieną mėnesį, lygindamas su 100.

Vartotojų pirkimai, federalinės valdžios ir korporacijų išlaidos padidės, bet ne visi trys rekordiniai. Vartotojai prekės ir patarnavimams išleis apie \$310 bilijonų, prieš \$290 bilijonų pernai. Ginklavinomsi ir užsieniui parama pakils \$2 bilijonais. Korporacijų investavimai į gamybos priemones (fabrikus bei jų įrengimus) siek \$34 bilijonus, lyginant su \$30 bil. 1958 m. ir \$37 bilijonais 1957 m.

Pragyvenimo lygis nežymiai pakils — nuo dabartinio 123.9 iki 125.1 vieneto. Tai rodo, kad prekių ir patarnavimų kainos pakils, bet mažiau, negu praityje. Didėsis kilmis bus jau pa-

tarnavimų srityje, tuo tarpu maisto kainos rodo mažėjimo kryptį, o dalis prekių kainų laikysis stabilizacijos linijos.

Pragyvenimo lygiui mažai kylant, nežymiai padaugės savaitinis darbininko uždarbio vidurkis. Kainų ir atlyginimų augimo stiprumui didelę įtaką turės naujoji plieno darbininkų ir darbdavių sutartis.

Bedarbiai bus aktualiausia ekonominė problema, kuri spręsis sunkiai. Dabartinis nedirbančiųjų skaičius, dar paaugęs sausio ir vasario mėnesiais virš 4 milijonų, reikalaus laiko ir didesnio ekonominės ekspansijos laipsnio, negu artima ateitis žada. Prie numatomos šių metų gamybos dydžio ir jos reikalavimų, dalis darbininkų negrįš į fabrikus, jų turėti darbai prapuolė.

Automatinės mašinos ir pakilęs darbininko gamybinis pajėgumas keičia ekonomijos veidą — mažiau dirbančiųjų pramonėje, daugiau patarnavimų, finansų bei prekybos srityse.

Davęs prezidento ekonominis patarėjas G. Hauge teigia, kad šiandienis darbininkų perėjimas iš gamybos į patarnavimų sritį prilygsta 19 šimtmečio dirbančiųjų persikėlimui iš ūkio darbų į fabrikus. Darbo netekęs produkcijos darbininkas netampa bedarbiu amžinai; nauji darbai atsiranda augančiose patarnavimų, valdžios, auklėjimo, finansų bei prekybos srityse, bet įsijungimas į šias darbo sritis yra lėtas procesas.

(Nukelta į 7 psl.)

NELINKSMAS IŠ KOLUMBIJOS Į LIETUVĄ GRIZUSIŲ LIKIMAS

Prieš kiek laiko iš Kolumbijos į Lietuvą išvyko Stonys su žmona ir viengungis Radzevičius. Kaip jie per Vilniaus radiją pasigyrė, būvę "gerai priimti".

Vėliau, gautomis iš Lietuvos žiniomis, Stonienė

Ing. Eugenijus Bartkus, ALT Sąjungos pirmininkas, nuo šių metų sausio d. perėmė Meissner Engineers, Inc. Chicagoje, vyriausiojo inžinieriaus pareigas ir tampa tiesioginiu 170 vyrų viršininku. E. Bartkus inžineriją studijavo Kauno ir Darmstadt universitetuose, baigė Chicago's Illinois Institute of Technology ir turi Bachelor of Science ir Master of Science in Civil Engineering laipsnius. Į Meissner Engineers bendrovę jis įstojo 1951 metais. Bendrovės viceprezidentas Robert C. Meissner, pranešdamas apie šį paskyrimą, pasakė: "Nuo to laiko, kai p. Bartkus įstojo į mūsų bendrovę, mes turėjome pačius geriausius metus ir džiaugiamės vyriausiojo inžinieriaus vietoje turėdami tokios asmenybės žmogų".

Dirvos nuotrauka.

RANKA RANKON Į NAUJĄ DARBĄ

E. ČEKIENĖ

ALT S-gos pirm. inž. Eugenijus Bartkus, gruodžio 13 d. atvykęs į Rytų Apygardos steigimo aktą, New Yorke praleido keletą dienų ir tarėsi su vietos taut. organizacijų atstovais. Pirminis jo vizitas buvo nusipelnusiam Tautinės Sąjungos darbuotojui Juozui Ginkui, kuris šiuo metu yra su negalavęs ir iš aktyvaus visuomeninio darbo pasitraukęs, bet lietuviško gyvenimo judėjimą gyvai tebesėkas ir teberemiaus.

Šio vizito metu radau senąjį ir jaunąjį mūsų veikėjų nuoširdžiai besidalijančius mintimis. Juozas Ginkus, turėdamas ilgų metų

mirė, nes ji viduriuose, po operacijos, nešiojo gydytojo įstatytą aparatą, kuriam sugedus, naujo tėvynėje negalėjo gauti. Stonys, nusivylęs "geru" tarybiniu gyvenimu, pasikorė.

Radzevičius, su maža algele, Vilniuje tebetarnauja.

Vilnietis Mackonis, su gausia šeima iš Kolumbijos grįžęs į Vilnių, yra labai apsišvylęs, nes vaikams užtenka duonos ir tenka po miestą "besprizornikauti".

L.

Kairėje: Prieš šventės įvykusiame Vilties draugijos valdybos posėdyje buvo plačiai diskutuojama Dirvos spausdinimo naujoji technika. Nuotraukoje (iš kairės) J. P. Palukaitis, B. Gaidžiūnas, J. Paplėnas, J. Bačiūnas, E. Bartkus ir V. Orintas. Dirvos nuotrauka.

organizacinį patyrimą, dėstė savo planus, kurių pats dar nesuspėjo įgyvendinti ir teikė jaunajam patarimų.

— Ar amžiaus skirtumas nedaro jums kliūčių besitariant dėl darbo metodų? — paklausiau abu atstovus.

— Mes jaučiamės ir esam idėjiškai pakankamai stiprūs, tad ir metodai, būdami tik priemonė, nekelia jokių sunkumų, siekiant apjungti bendram darbui visas tautines jėgas, nežiūrint amžiaus. Skirtingas amžius netik darbo netrukdo, bet daro jį našesnį, nes senieji duoda savo patyrimą, o jaunieji — energiją.

— Kokie šiuo metu ALT S-gos centro vadovybės svarbiausi darbai bei artimiausi planai? — kreipiausi į pirm. Eug. Bartkų.

— Man teko garbinga pareiga centro valdybos vardu dalyvauti Rytų Apygardos steigime ir būti liudininku, kad pavasarį Tautiniame Kongrese pasireikšusi veiklos aktyvinimo dvasia reiškiasi ir praktikoje ir įsitikinti, jog mūsų veikėjai nesitenkina retorika ir rezoliucijomis; jie nevengia realaus darbo ir konkrecios aukos.

Antras neeilinis S-gos darbas, į kurį šiuo metu nukreiptas mūsų dėmesys, tai ateinančių pavasarį ruošiamas seimas S-gos 10 metų veiklos sukačiai paminėti. Jam surengti teks pašvęsti daug laiko, energijos ir sukelti lėšų. Tačiau dėl to dejuoti netenka, nes mūsų na-

riuose gerų norų, ryžto ir aukos nestinga, o taip pat netrūksta jiems, tiek seniesiems, tiek ir jauniems, organizacinių gabumų, kurių dėka kiekvienas pradėtas darbas dirbamas kantriai, ištvermingai ir planingai.

Taip pat vienas iš dabartinių S-gos rūpesčių yra tautinės spaudos stiprinimas. Didelė padėka priklausosi visiems tautinės minties žmonėms, kurių pastangomis sėkmingai ir su kaupu baigtas Vilties skelbtas 20,000 dol. vajas. Verta betgi išsidėmėti, kad spaudos stiprinimas tuo dar nesibaigė. Toje srityje turėsime dar gerokai pasipaus-ti.

(Nukelta į 7 psl.)

PASAULY

• Prezidentas Eisenhoweris paskelbė atsišaukimą, kuriuo Aliaska tampa 49-tąja Amerikos valstybe.

• Amerikos dirbtinis žemės palydovas Atlas ore išsilaikys 20 dienų ilgiau negu buvo numatyta. Baterijai išsekus nutruks su juo ryšiai. Jis sveria 4 tonus.

• Prezidentas Eisenhoweris specialia proklamacija kviečia visus amerikiečius paminėti iškilmingai Abromu Lincolno 150 metų gimimo sukaktį, vasario 12 d. Šie metai skelbiami Lincolno metais.

• Amerikos astronomai tvirtina, kad pavyko nustatyti, jog Marse yra egzistuojančios organinės medžiagos.

DIRVA

★★★
THE FIELD

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telephone:

HEnderson 1-6344.

Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief:

Balys Gaidžiūnas.

Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.

Single copy — 10 cents.

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas:

HEnderson 1-6344.

Išleina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.

Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais.

Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIJĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

PO KETURIASDEŠIMT TREJŲ METŲ

BALYS GAIDŽIŪNAS

Keturiasdešimt trejus metus Dirvos naudota spausdinimo technika nuo šio numerio pakeista. Ir Dirva į skaitytojus jau išleina skirtingas išvaizdas, kiek kitokio dydžio, su daugeliu lietuviškąjį gyvenimą vaizduojančių nuotraukų. Ji išleina daug daugiau prie lietuviškojo gyvenimo prisitaikiusi ir tvirtai pasiryžusi dar daugiau lietuviškajam gyvenimui patarnauti. Ji išleina tikėdama, kad dedamos pastangos pasitvirtins, platesnį ir gilesnį lietuviškąjį barą užimdama ir daugiau skaitytojų susilauks.

Visa tai, kas šiandien jau įvykdyta ir mes galim pradėti tą naują darbą, įvykdyti tik Vilties Draugijos narių — Dirvos leidėjo sutelktinėmis pastangomis.

Vilties Draugija tam darbui iš anksto ruošė planus, telkė kapitalą, ir pradėjusi beveik iš nieko, šiandien jau yra labai rimta lietuviškosios spaudos leidimo institucija. Ji Clevelande turi savo gerai sutvarkytus namus, naują spaustuve, dabar dukart per savaitę leidžiamą Dirvą. Jei ir toliau bus nė kiek nemažėjantis, o dar ir augantis dėmesys Vilties Draugijai, jei dar sutelktinėmis jėgomis kiek pasispausime, mes pilnai galėsime ir dar daugiau padaryti.

Dirvos redakcijoj ir administracijoj dirbantieji dėjo visas pastangas, kad jau pirmasis naujos spaudos numeris būtų visais požiūriais geras. Bet tą darbą atliekant teko susidurti su visa eile kliūčių, kurių iš karto mums nepasisekė nugalėti, bet kurias nugalėsime palaipsniui. Nors jau pirmąjį numerį leidžiame naująja spaudos technika, bet mes dar neturime visų reikalingų priemonių. Tiesa, jos buvo laiku užsakytos, bet dėl gausių švenčių užsakymų pildymas labai vėluoja ir mūsų normalų darbą trugdo.

Mes labai norėjome pirmąjį numerį išleisti net dviem spalvomis, nes mūsų turimos priemonės leidžia tai padaryti. Vienok, užsakymų uždelsimas ir visų baigiamųjų pasirodymo darbų susigrudimas, visus tuos norus atidėjo ateičiai. Taip pat mes norėjome duoti kiek suglaustesnį šriftą, bet ir tai galėsime padaryti tik po kelių numerių.

Pagaliam, mes labai norėjome, kad pirmasis numeris būtų visapusiškai geras. Bet pastaruoju laiku visi prie Dirvos dirbantieji tiek buvom trugdomi visokių persitvarkymo rūpesčių ir darbu, kad pirmąjį numerį išleisti labai paskubomis leisti ir todėl kai kas išėjo ne taip, kaip norėjome. Bet diena po dienos mes įeisime į normalią darbo tvarką, priprasiame prie naujos spaudos reikalavimų, geriau pažinsime naujas mašinas ir jas pilnai pajungsime geram darbui.

Dabartiniam Dirvos leidimui, be gerų rašinių, mums būtina reikia ir daug, lietuviškąjį gyvenimą vaizduojančių nuotraukų. Tat, mes vėl pakartotinai kreipiamės į fotografus ir visus mūsų bendradarbius bei bičiulius nedelsiant patalkinti. Mes kreipiamės ir į visus skaitytojus, kurie tik turite įdomesnių nuotraukų, kad jas mums atsiųstumėt. Techniškai tinkamas mes panaudosim laikraščiu ir po to grąžinsime savininkams. Ypač mums reikia nuotraukų iš visų svarbesniųjų lietuvių gyvenimo įvykių, kurie kas savaitę lietuvių kolonijose vyksta, kurie būna fotografuojami, bet tų fotografijų mažai kas mato.

Reikalingos nuotraukos ir iš Tėvynės. Tiesa, jų skelbimas viešumai ne visada tikslingas, bet yra gi ir tokių, kurios niekam nepavojingos. Jų ir laukiame, nes įvairiais kanalais skaitytojai jų gauna, retkarčiais ir mums atsiunčia.

Pradėję naują spaudos barą mes tikime, kaip ir ankstyvesniais metais, kad iš savo bendradarbių, talkininkų ir skaitytojų susilauksime visokeriopos talpos. Tik didelėje talkoje mes galime išlaikyti lietuviškąją spaudą ir ją gerinti. O kad ją reikia išlaikyti ir gerinti, dviejų nuomonių nebuvo ir nebus. Ji buvo praeitį, ji yra dabar, ji bus ir ateity patys patikimiausias lietuviybės išlaikymo šauklys ir sargybinis.

• **Žurnalistų S-gos** Chicago skyrius, įsisteigęs prieš kelias savaites, jau gavo kelioliką naujų įstojimo pareiškimų. Sausio mėn. numatomas visuotinis narių susirinkimas.

P.L.B. Seimo Organizacinio Komiteto baigiamasis žodis

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo pirmoji sesija ir jos metu vykę mūsų tautinės kultūros bei religinės manifestacijos — koncertai, parodos, iškilmingos pamaldos ir kt. — jau yra praeitis. Kaip kas tuo ar kitu atžvilgiu visa tai bevertintų, niekas negali tačiau paneigti, kad tai buvo didelis indėlis mūsų tautinės sąmonės budrumui palaikyti ir mūsų tautinės dvasios polėkiams sustiprinti.

Visa tai galėjo įvykti tik laisvųjų lietuvių tautinio solidarumo ir meilės Lietuvai dėka. Organizacinis komitetas būtų buvęs bejėgis, jei jo sumanymų ir pastangų nebūtų rėmusi bendruomenė, pradedant Amerikos ir Kanados LB centrais ir baigiant visų kraštų — pirmiausia Amerikos ir Kanados — lietuviais. Bendromis visų jėgomis buvo pademonstruotas tautinis bendruomenės pajėgumas bei svoris.

Savo darbą ir buvimą baigdamas, organizacinis komitetas su gilia pagarba ir tautiniu pasididžiavimu atžymi šią mūsų tautinio solidarumo bendruomeninę talką ir jos gražius rezultatus.

Už visokeriopą paramą ir bendradarbiavimą organizacinis komitetas reiškia savo viešą padėką:

1. Lietuvos atstovui Washingtono min. J. Kajeckui;
2. Amerikos, Argentinos, Australijos, Austrijos, Belgijos, Brazilijos, Britanijos, Danijos, Italijos, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Švedijos, Šveicarijos, Urugvajaus, Venezuelos, Vokietijos, Zelandijos LB valdyboms ir jų bendradarbiams;
3. Chicago, Connecticut, New Jersey, New Yorko LB apygardų valdyboms ir Amsterdamo, Baltimorės, Bostono, Brocktono, Brooklyn, Buffalo, Cypress Hill, Cleveland 1 ir 2, Columbus, Detroito, Elizabetho, Great Necko, Hartfordo, Jersey City, Kearny, Kenosha, Lawrence, Los Angeles, Manhattano, Maspetho, Milwaukee, New Haveno, Omahos, Patersono, Philadelphia, Ridgewoodo, Rochesterio, Stamford, St. Catharine, St. Louis, Waterburio, Waukegano, White Plains, Winnepego, Worcesterio LB apylinkių valdyboms ir jų bendradarbiams;
4. Lietuvos Laisvės Komitetui, jo pirmininkui ir reikalių vedėjai;
5. J. E. vysk. V. Padolskiui, kleb. J. Gurinskiui, kleb. P. Ragažinskiui, kleb. A. Kazlauskui, kun. K. Balčiui, msgr. P. Jurui, šv. Patricko katedros šeimininkams;
6. Gerb. senatoriui Prescott Bush;
7. "Čiurlionio" bei "Dainavos" ansamblių ir "Pirmyn" bei "Varpo" chorų dalyviams ir vadovams;
8. Dirigentams St. Gailevičiui, Alf. Mikulskiui, St. Sodeikai, Kz. Steponavičiui;
9. Kamerinio koncerto vykdytojams: Andriui Kuprevičiui ir Izidoriui bei Vyteniui Vasyliūnams;
10. Muzikams-kompozitoriams: V. K. Banaičiui, B. Budriūnui, J. Gaideliui, V.

Jakubėnui, B. Markaičiui, J. Žilevičiui;

11. Solistams: J. Krišto-laitytei, Ald. Stempužienei, Al. Braziui, V. Šalnai, J. Žukui;

12. Dailininkui V. K. Jonynui už dovanai sukurta PLB Seimo ženklelio projektą;

13. Komiteto ryšininkams su JV aukštosiomis įstaigomis ir pareigūnais: M. Kižytei, V. Barčiauskui, A. Varnui, dr. P. Vileišiui;

14. Meno parodos komitejui, jos talkininkams ir parodos dalyviams — menininkams;

15. Riverside muziejaus vadovybei;

16. Knygos parodos komitejui ir jos talkininkams;

17. Sporto šventės organizatoriams ir vykdytojams;

18. Koncertų komisijoms, jų bendradarbiams ir talkininkams;

19. Banketo komisijai, jos bendradarbiams ir talkininkams;

20. Koncerto ir banketo bilietau platintojams;

21. Informacijų komitejui, jos bendradarbiams, laikraščių bei žurnalų redaktoriams, lietuvių radijo valandėlių vadovams;

22. "Lietuva Okupacijoje" bendradarbiams: J. Aisčiui, J. Audėnui, dr. S. Bačkiui, A. Rimvydui, dr. A. Trimakui; seimo referentams: S. Barzdukui ir V. Meiliui;

LIETUVIŠKOS IR AMERIKINĖS NUOTAIKOS, ĮVYKIUS STEBINT

Pirmosios žinios apie Vatikano savotiškus manevrus ir elgesį Lietuvos pasiuntinybės prie šv. Sosto atžvilgiu šį kontinentą pasiekė tarp Kalėdų ir Naujųjų Metų. Reikia stebėtis, kokių greitumu toji nelemtoji naujiena plito lietuvių tarpe, išsiskandama gyvą susidomėjimą, jaudinimąsi, o neretai ir nesivaržymą su žodžiais, kurie, be abejo, buvo staiga įsijausminimo sukelti, ir kurių čia nebedarė kartoti.

Pats įvykis labai gyvai buvo pastebėtas didžiosios amerikinės spaudos, kurios puslapiuose teko pastebėti ne vien tik oficialių telegramų agentūrų (pav. Reute-

rio) pranešimų, bet ir savo specialiųjų korespondentų skubiai paruoštų gana išsamių straipsnių. Amerikiniai laikraščiai pabrėžė faktą, jog min. St. Girdvainis nebuvo pakviestas dalyvauti Kalėdų nakties šv. Mišiose, kurias diplomatiniam korpusui laikė Jonas XXIII. Atrodo, kad Lietuvos ir Lenkijos ministerių ignoravimas prasidėjo nuo naujųjų kardinolų įvesdinimo ceremonijų.

23. Seimo Vadovo redaktoriui P. Jurkui ir Vadovo sveikinimų rinkėjui V. Žukauskui;

24. Seimo registracijos vadovui A. Maceikai ir jo talkininkams;

25. Kun. Draugeliui, "įre-

kordavusiam" seimo posėdžius, koncertus, banketą, parodų atidarymą;

26. Finansų komisijai; jos bendradarbiams bei talkininkams, pirmiausia šimtininkams: Ig. Budreckiui, C. S. Cheledenui, Detroito LB Valdybai, kun. J. A. Karaliui, Kearny Liet. Katalikų Bendruomenės Centrai, J. Pakniui, J. Stukui, kleb. Leo Voisiekauskui; visiems kitiems aukotojams, ypač monsignorams, klebonams ir kunigams, gausiai parėmusiems finansų organizavimą; taip pat ALIAS Centro Valdybai, Bostono, Chicago, Philadelphia ALIAS skyrių valdyboms ir visiems mieliesiems tautilečiams, savo aukomis sudariusiems pagrindą komiteto darbams;

27. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

28. Visiems tiems tūkstančiams čia neįmanomų suminėti jaunų ir senų lietuvių, savo lietuvišku solidarumu lengvinusiems komiteto veikimą ir prisidėjusiems prie komiteto sumanymų vykdymo bei jo pastangų pasireikimo, — taigi VISIEMS lietuviškais AČIŲ.

29. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

30. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

31. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

32. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

33. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

34. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

35. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

36. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

37. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

38. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

39. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

40. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

41. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

42. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

43. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

44. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

45. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

46. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

47. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

48. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

49. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

50. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

51. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

52. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

53. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

54. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

55. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

56. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

57. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

58. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

59. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

60. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

61. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

62. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

63. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

64. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

65. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

66. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

67. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

68. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

69. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

70. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

71. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

72. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

73. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

74. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

75. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

76. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

77. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

78. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

79. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

80. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

81. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

82. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

83. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

84. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

85. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

86. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

87. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

88. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

89. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

90. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

91. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

92. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

93. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

94. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

95. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

96. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

97. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

98. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

99. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

100. Komiteto Išdo Priežiūros Komisijai, skatinusiai komiteto taupumą;

LAIŠKAI

PRIDEDU IR MAGARYČIŲ...

Pratęsiant laikraščio prenumeratą pridėdu kiek ir "magaryčių", nes DIRVA manę lankę reguliariai ir niekuo neapvyklė. Manychiau, kad ir kiti jos mieli skaitytojai neturėtų pagailėti atitinkamo priedo Dirvos gerinimo fondui padidinti. Tegu tos aukos būna ir mažos, bet visuctinos, kaip ir su burtos jėgos dideliu darbui nugalėti. Žinoma, būtų gražiausiai padaryta, jei mes, kiekvienas jos skaitytojas, surastume iš savo tarpo draugų ar pažįstamų, bent po vieną, kurie įsijungtų į bendrą Dirvos skaitytojų šeimą.

Nenorėčiau apseiti ir pačiai Dirvai be linkėjimų. Ir šiais metais tegu ji tokiu pat dažnumu mus lanko, nes ir taip jau jai lieka nemaža nebaigtų iš pereinamųjų darbų, kurie gyvai šaukiasi užbaigiami. Tegu ji per šiuos metus daugiau sustiprėja ir susiranda jų visokeriopų būdų remiančių talkininkų bei bendradarbių.

Neišleisti iš akių mūsų brangaus tautos žiedo jaunimo, nes jis jau dabar turi būti paruoštas ir įstatytas eiti tomis pačiomis lietuviškomis pėdomis. Per visokius susibūrimus, ruošiamas pramogas ir spaudą skatinti prie bendro tautinio darbo prisidėti ir išlaikyti visais kitokiais būdais įsigyti jų simpatijų ir neleisti nukripti į svetimų dievų garbinimą.

Pagaliam p. Redaktoriui ir jo visam štabui linkiu derlingų DIRVOS metų.

Juozas Bubelis, Kanada
Red. pastaba. J. Bubelis, mokėdamas metinę Dirvos prenumeratą, prijungė ir \$5.00 auką.

PAGEIDAVIMAI

1) Kad būtų daugiau rašoma apie lietuviybės išlaikymą, apie lietuvių mokyklą JAV, kas jose daroma ir ką reikėtų taisyti ir papildyti. Taip pat apie lietuvių Bendruomenę, kuri, atrodo, neranda savo tikro kelio, t. y. per mažai rūpinasi lietuvių mokyklom ir viskuom, kas palaiko lietuvių.

2) Mažiau polemikos su kitų srovių lietuvių laikraščiais.

3) Kad laiks nuo laiko būtų duodama pasisakyti žinovams, kaip Kazys Pakštas ir kt., apie Lietuvos sienas Rytuos ir Vakaruos (Prūsų Lietuvą — Kaliningrado sritį) ir kad būtų rašoma apie "kompaktinę" kolonizaciją daugiau "reališkose" kraštuose, kaip Kanada, Aliaska ir kt.

Dr. V. T., Thiells, N. Y.

dar nėra žinių, kaip ir ar bus pajudintas ir lietuvių šv. Kazimiero kolegijos reikalas.

Amerikinėje spaudoje besireiškiantis užsienio įvykių komentatorius Russel Barnes Lietuvos pasiuntinybę liečiančius įvykius pavadinęs staigmena, lygia "bombos sprogamui".

Vienas laikraštiniųkas iš New Yorko anądien informavo, kad tame didmiesty "radijas visą dieną kalba apie Vatikano — lietuviškus reikalus".

A. G., Detroit

Vytinė per Dėdės Samo katilą

DĖDĖ IŠ AMERIKOS MOKA NE TIK ŠYPSOTIS...

Buvo šaltas žiemos pavasaris. Už lango užavojė ne-
jaukus vėjas, o prie šaligat-
vių kėpsojo suverstis sniego
pusniukai.

— Kad taip man pakelia-
vus po Pacifiko kraštus, —
tarė Izabėla Pašakarnienė,
sklaidydama nesenai pasi-
rodiusią Juozo Bačiūno
knygą: Kelionė į Pacifiko
kraštus. — Tik žvilgtė-
jusi į knygos iliustracijas
pajuntė Australijos saulės
karštį, šviesą ir platybes,
— jos balse skambėjo ap-
gailestavimo ir pavydo gai-
delės. — Kad galėčiau ka-
da nors viena akimi žvilgtė-
rėti į tuos tolimus Pacifiko
vandenys skendėjančius
amžinai žaliuojančius kraš-
tus, — ji skleidė puslapį po
puslapio susisvajojusi.

— Parašyk ponui Bačiū-
nui laišką, gal jis sekančiai
savo kelionei pasiims tave
kaip sekretorę, — irzliai
murmeltėjo Pašakarnis, ku-
riam nepatiko žmonos dū-
savimai, nors iš tikrųjų jis
nemažiau troško pakeliauti
kaip ir žmona.

— Nebūk niekakalbis, —
atkiro Izabėla apyšurkš-
čiai, pajutusi savo vyro žo-
džiuose ironiją.

— Aš suprantu, kad Ba-
čiūno knyga galėjo užkrės-
ti Izabėlą noru keliauti, —
aš paskubėjau įsikišti į jų
pokalbį, norėdamas išvengti
šeimyninio nesusipratimo.
— Knyga parašyta gyvai,
gausiai iliustruota, lengvai
paskaitoma. Pagaliau, kas
mūsų nenorėtų pakeliauti?
Tik klausimas, ar mes mo-
kėtume ir sugebėtume taip
keliauti, kaip Bačiūnas?
Mat jis retai kada keliauja
tik taip sau dėl turistinio
malonumo. Daugiausia jis
savo keliones skiria lietuvių-
bės ambasadorystei.

Bačiūnas populiarus visų
kontinentų lietuviuose ir,
žinoma, tatau jo, kaip lietu-
vių ryšininko, uždavinį
palengvina, bet kartu užde-
da ir didesnę atsakomybę.
Naujoje Zelandijoje ir Aus-
traliijoje Bačiūnus vietiniai
lietuviai sutikinėjo uostuo-
se bei aerodromuose su gė-

VYT. ALANTAS

lėmis, visur priiminėjo nuo-
širdžiai ir iškilmingai, Ba-
čiūnas informavosi apie te-
nykščių lietuvių gyvenimo
sąlygas ir informavo savo
šeimininkus apie Amerikos
lietuvių gyvenimą, bet, ži-
note, kas man labiausiai kri-
to į akis?

Izabėla ir mano draugas
pažiūrėjo į mane klausia-
mai.

— Štai, paklauskite, —
paėmiau Bačiūno knygą at-
skleidždamas 25 psl. — Ba-
čiūnai ką tik nusilejo Aus-
tralijos sostinės Canberros
aerodrome. Toliau autorius
taip rašo: "Dar aerodrome
patyriau, kad Canberros lie-
tuvis p. Narvydas jau šeše-
ri metai serga ir visą laiką
guli lovoje. Kiek pasakojo,
jo šeima materiališkai val-
džios aprūpinta, turi nam-
us, be to, sūnus dirba.
Nutariau... pirmiausia ap-
lankyti šį ligonį lietuvių ir,
kad būtų jam maloniau,
specialiai jam parodyti lie-
tuvišką filmą... Tad kitą
rytą... ligonis lovoje ga-
lėjo pamatyti Margučio fil-
mą. Narvydas buvo labai
patenkintas ir džiaugėsi iš-
girdęs lietuviškai dainuo-
jant ir kalbant filme".

Šis mažas epizodas api-
būdina Bačiūną kaip žmo-
gų, lietuvių ir, pagaliau, kaip
turistą. Atvykęs svetur, jis
negalvoja apie turistines
įdomybes, bet susirūpina
suteikti kultūrinę pramogą
nepasikeliančiam iš lovos
savo tautiečiui.

Atsakydamas į savo pa-
ties pastatytą klausimą
knygos pradžioje, kodėl jis
keliauja į Australiją, Bačiū-
nas rašo, kad jį traukusi
"lietuviška širdis" ten nu-
vykti ir pamatyti kaip te-
nykščiai lietuvių gyveną
(20 psl.). Ir ne tik pama-
tyti, bet ir priminti savo tē-
vynainiams lietuviškas
jūgtis, pasidžiaugti nauja-
kurį medžiaginiais laimė-
jimais, pademonstruoti fil-
mą sergančiam tautiečiui,
bet... ir nenuslėpti kar-

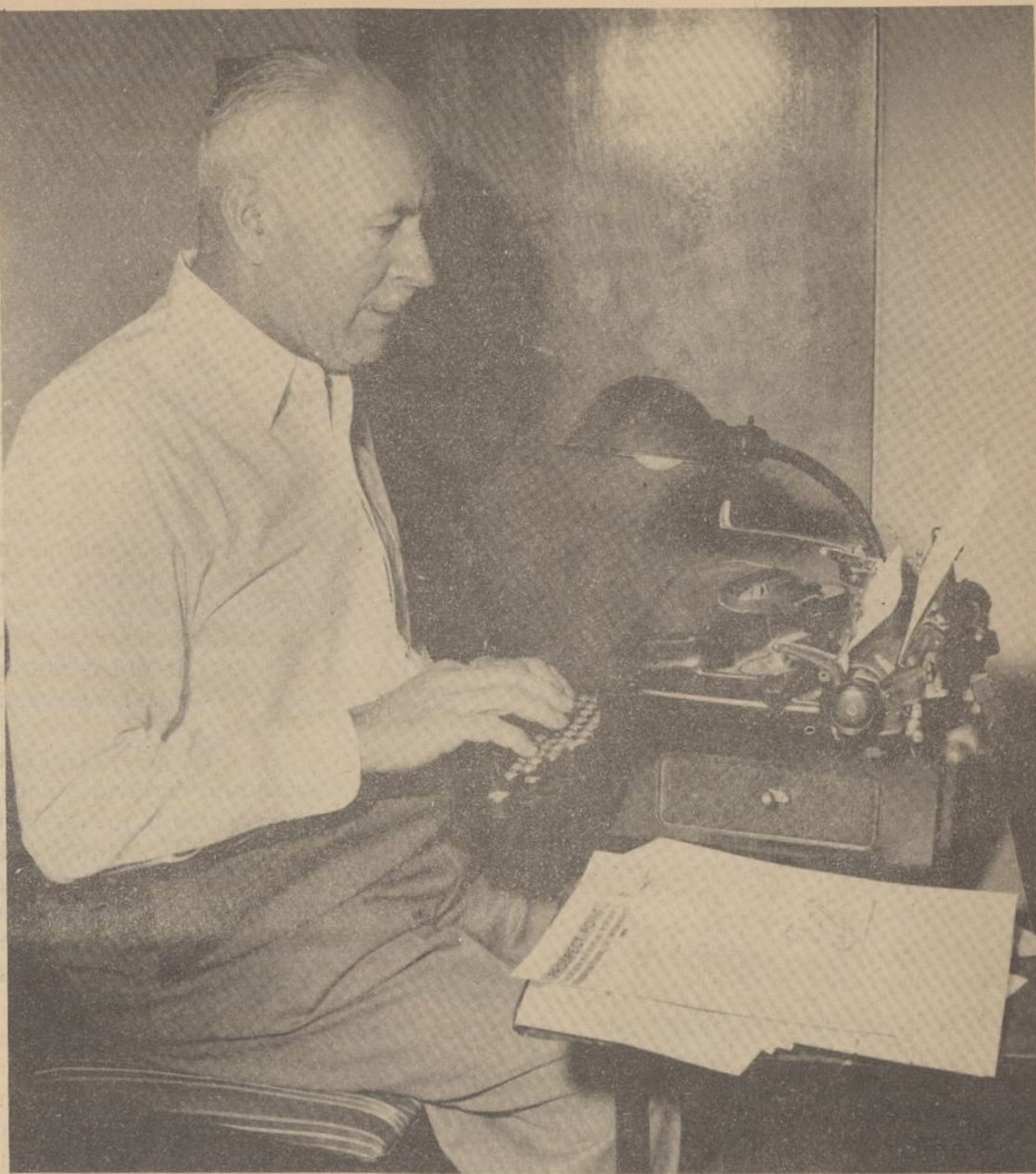
čios teisybės po konvencio-
nalinę šypsena...

Melbourno laikraštis Mū-
sų Pastogė Bačiūną pava-
dino "dėde iš Amerikos".
Kai pažiūri į knygos iliūs-
tracijas, "dėdė iš Ameri-
kos" visur maloniai šypso-
si, tačiau tegul ta šypsena
skaitytojo neapgauna. "Dė-
dė iš Amerikos" moka bi-
čiuliškai ir nuoširdžiai šyp-
sotis ir būti labai simpatin-
gas svečias, bet kai reikia
moka ir rūšiai suraukti sa-
vo kaktą. Po jo besišypsan-
čia išore ir džentelmeniška
laikysena slypi aštrus stē-
bėtojas bei rūstus teisėjas
lietuviybės reikaluose.

Australijos lietuvių gy-
venimą savo knygoje jis nu-
tapė optimistinėmis spalvo-
mis, tačiau neužmerkė akių
ir jo šešėliams. Skyriuje:
Tu turtingas, bet ar pratur-
tėjo Lietuva, jis daro savo
pusketvirtą mėnesio užtru-
kusios kelionės išvadas,
"kaip man atrodo, tai gal
būtų pati svarbiausia išva-
da", sako jis (80 psl.). Tie-
sa, savo išvadose jis liečia
nebe vien Australijos lietu-
vius, bet apamai visus mū-
sų tautiečius tremtyje, ki-
taip sakant, jis savo išva-
das suvisuotina.

Į Australiją jį traukė,
anot jo paties žodžių, "lie-
tuviška širdis", bet mums
nekyka jokių abejonių, kad
jį ten traukė ir "lietuviškas
protas". Bačiūnas jausmo
žmogus, bet kartu jis ir gi-
lus realistas. Jis gali nuo-
širdžiai žavėtis tuo, kas de-
dasi paviršiuje, scenoje, bet
jis niekad neužmiršta ir ne-
praleidžia progos šaltu pro-
tu žvilgtėrėti ir į užkulius.
Taigi, savo išvadose jis ra-
šo:

— Taip, puiku, džiugu,
malonu, kad mūsų broliai
lietuviai tiek Amerikoje ir
Kanadoje, tiek dabar Aus-
traliijoje ir kitur... mate-
riališkai įsigyveno ir prasi-
gyveno. Labai girtinas ir
pasididžiutinas dalykas...
bet kada gana bus gana?
— jis klausia. — Nėra galų
turtėti ir plėstis, — tęsia
jis toliau. — Pav., Austr-

J. Bačiūnas, be daugelio
įvairių išpareigojimų ir
darbų, randa laiko ir savo
prisiminimams rašyti.

lijoje daugelis jau padoriai
praturtėjusių prašė nemo-
kamai atsiųsti iš Amerikos
laikraščius, knygų, plokšte-
lių, gaidų, sporto sviedinė-
lių. Negi tiems dalykams
jau pinigų nebėra? Jie juk
daug mažiau kainuoja, ne-
gu namai, automobiliai, šal-
dytuvai, net negu viena ge-
ra puota draugams... Tur-
tas didinamas, bet daugelis,
dažnas pamiršta, o kas iš
to Lietuvai, mūsų laisvės
bylai, nepriklausomybei, lie-
tuvių kultūros, propagandos
reikalams? Jei turtingas lie-
tuvis savo geros knygos ar
laikraščio nebegali (t. y.
nebenori) užsakyti, tai koks
jis lietuvis, koks tas jos
"lietuviškumas"? Nebūki-
me vaikai, juk tai labai aiš-
ku visiems (80 psl.).

Taigi, labai aišku be jo-
kių komentarų. Džiugu, ma-
lonu, kad mūsų naujakuriai
sėkmingai medžiagiškai ku-
riasi arba jau įsikūrė, bet
darosi tragiška, kai matai,
kad, riebijant einamosioms
sąskaitoms, lietuviybės re-
mimo reikalas eina liesyn...

Savo kelionės išpūdžius
Bačiūnas skelbė Dirvoje.
Gera, kad jie tapo surinkti
ir išleisti atskira knyga.
Laikraštyje išspausdinti
straipsniai dingsta, kai tuo
tarpu knyga pasilieka il-
gam. Kelionė į Pacifiko
kraštus bus gražus įnašas į
mūsų ne taip jau gausią ke-
lionių literatūrą ir įtaigus
indėlis į lietuviybės proble-
mų svarstymą.

Bačiūnas duoda sektingą
pavyzdį visiems tiems mū-
sų tautiečiams, kurie turi
galimybių keliauti po pa-
saulį ir kurie gali daug pri-
sidėti prie visuose kontinen-
tuose išblaškytų mūsų bro-
lių lietuvių savitarpio ryšių
sutvirtinimo bei pagilini-
mo. Mums atrodo, kad Ba-
čiūno misija Pacifiko lietu-
vių kolonijose puikiai pavy-
ko ir kad jos atbalsiai dar
ilgai nenutils.

Ižangos žodį parašė M.
Biržiška, išleido Amerikos
Lietuvių Tautinė Sąjunga.
Didelio formato, 94 psl. kny-
gą atspausdino ir patrauk-

liai techniškai apipavidali-
no V. Vijeikio spaustuvė
Chicagoje. Išspausdinta
2,000 egz., kaina 2 dol.

Maine valstybėje vienas
medžiotojas nušovė voverę,
kuri krisdama iš medžio pa-
taikė medžiotojui ant gal-
vos. Tuo metu šautuvą iš-
sisovė ir persovė medžioto-
jo koją.

Žaidždamas futbolą vienas
Houstono miesto berniukas
trečia kartą sulaužė nykštį.
Kiekvienas piršto lūžis įvy-
ko penktadienį ir trylikta
mėnesio dieną.

Vienas Texas medžiotojas
atsigulė automobilyje pa-
miegoti. Saulės spinduliai,
eidami per bonką, uždegė
automobilio sėdynę. Ugnis
pasiekė šėvinių dėję. Du šo-
viniai sprogo, sudaužė van-
dens bonką ir užgesino gais-
rą.

PORTRETAS

HENRI TROYAT

Oskaras Malvoisiną nebuvo paprastas dailininkas.
Kolegos į jį žiūrėjo šiek tiek iš aukšto, nes jis pragyve-
nimą užsidirbo, pardavinėdamas vabzdžių miltelius. Tėvas
skundėsi, kad jis, vietoj atsidavęs garbingai vabzdžių
miltelių prekybai, didžiąją dienos dalį praleisdavo, teplio-
damas drobę. Pats Oskaras Malvoisiną rado daugiau pa-
sitękinimo tapyboje, negu kenksmingų vabzdžių naiki-
nime.

Po savo tėvo mirties jis perdavė prekybą blaiviai
galvojančiam reikalų vedėjui, kad, nutoles nuo pasaulio
reikalų, galėtų visu kūnu ir siela atsiduoti savo pavojin-
gajai aistrai. Savo prieglobsčiu pasirinko Terrats-les-Flots,
kaimą Viduržemio jūros pakrantėje. Tai buvo skurdus
lizdas, įsispraudęs tarp uolų, ir priešais jį buvo smėlio
ruoželis — toks siauras, kad vos tegalėdavo sulaikyti
jūros bangas. Virš kaimo buvo iškilę du seni, pusiau
apgriuvę romėniški bokštai. Oskaras Malvoisiną nupir-

Henri Troyat yra gimęs 1911 metais Maskvoje. 1920 m., revo-
liucijos pasėkoje, jo šeima buvo priversta bėgti į Prancūziją. Pa-
ryžiuje studijuodamas teisę, jis dirbo teatre ir rašė operų libretus.
Pirmoji knyga "Faux-Jour" (1935) atnešė populistų premiją. Di-
delis sekančio romano "L'Araigne" (1938, atžymėtas Goncourt pre-
mija) pasisėkimas paskatino jį mesti valdininko tarnybą. Lig šiol
yra parašęs apie 20 knygų — humoristinių apysakų, dramų ir ro-
manų. Praeitais metais pagarsėjo naujesias jo romanas "Balta
ir raudona", kuriame vaizduojama bolševikinė revoliucija ir jos
pasėkos.

ko tą vietą, liepė nugriauti bokštus, ir architektas buvo
užtektinai apsukrus, kad iš senų akmenų pastatytų nau-
ją namą.

Naujasis namas susidėjo iš vieno milžiniško ir labai
aukšto kambario su stikliniu stogu. Dailininko virtuvė,
valgomasis ir miegamasis buvo gretimame pastate, kuris
su dirbtuve buvo sujungtas tikru požeminiu koridoriumi.

Buvo pasamdyti tarnai, kurie žemiausiomis kainomis
supirko iš Marselio senienų krautuvų baldus, ir vienas
sodininkas iš Cannes apsiėmė suprojektuoti ir apšodinti
mažutį darželį. Prie skypo tvoros buvo pritvirtinta mė-
lynai dažyta skardinė iškabėlė, kurioje auksinėmis raidė-
mis buvo įrašytas: "Penatai".

Irengimo darbai užtruko ištisus metus. Terrats-les-
Flots gyventojams tie metai praslinko didžiam smal-
sume ir nekantrume, nes jie visiškai nieko nežinojo apie
naująjį savo kaimyną. Notaras, tiesa, Oskarą Malvoisiną
buvo matęs, tačiau nesileido išprovokuojamas ir nieko
nepasakojo. Architektas ir rangovas buvo šiek tiek ple-
pesni. Mama Dantesque, kuri laikė vienintelį kaimo vieš-
butį, išklotė juos, ir jie šį tą papasakojo. Oskaras Mal-
voisiną esąs labai turtingas viengungis ir šiek tiek keis-
tas. Tačiau apie jo akių spalvą bei plaukus ir jie nieko
aiškaus negalėjo pasakyti, lygiai kaip ir apie jo tikslų
ūgį bei palinkimus, liečiančius valgių arba jaunus mergi-
nas. Todėl Terrats-les-Flots gyventojai su nekantrumu
tykojo, kada naujasis savininkas atvyks.

Pagaliau jis atvyko — žaliu automobiliu su baltomis
padangomis. Automobilis lėtai pervaziavo kaimą ir pasu-
ko į akmenimis grįstą kelią, kuris vedė į "Penatus". Jį
lydėjo milžiniškas būrys šūkaujančių vaikų, smalsių mo-
terų ir neturinčių ko veikti paauglių.

Malvoisino automobilis sustojo ties nuosavybės var-
tais. Iš jo išlipo didingos laikysenos vyras. Jis buvo pli-
kas. Jo smailioji nosis atrodė, lyg būtų iš veido ištemptas

tasios tešlos lipinys. Paslaptinai garstyčių spalvos
veide spindėjo mėlynos akys, kuriose atsivėrė viso
skliauto vaizkumas. Platus kelioninis apsiaustas su ro-
žinės ir jai giminingų spalvų kvadratais gubė visą kūną
iki pat kulnų. Batai blizgėjo ryškiu metaliniu geltonumu.
Rankės buvo apmautos geltonos odos pirštinėmis. Tarp
lūpų kabojo maža geltona gėlė, kurią jis čilpė; be abejo,
ji turėjo būti nuodėmingai brangi.

Oskaras Malvoisiną, galvos linktelėjimu pasveikinęs
susirinkusius, išspiovė geltonąją gėlę, užmynė ją koja
ir, pakėlęs galvą, nužingsniavo į savo namą.

Dar tą patį vakarą jis per tarną pakvietė vietos
burmistrą poną Bogasse.

Ponas Bogasse buvo stambus, raudono veido vyras,
atkakliai žema kakta ir vešliais ūsais. Jis didžiavosi savo
užimama vieta ir tebesvajėjo savo departamento politi-
koje išsimušti į dar garbingesnes tarnybas. Todėl jis labai
uoliai priėmė savo naujojo bendruomenės nario kvieti-
mą. Jis visą gyvenimą neužmirš to priėmimo, kurį nau-
jasis šeimininkas jam suruošė. Oskaras Malvoisiną pri-
ėmė poną Bogasse, apšvilkęs geltonos spalvos rytiniu
švarku, nusėtu ugninėmis medūzomis.

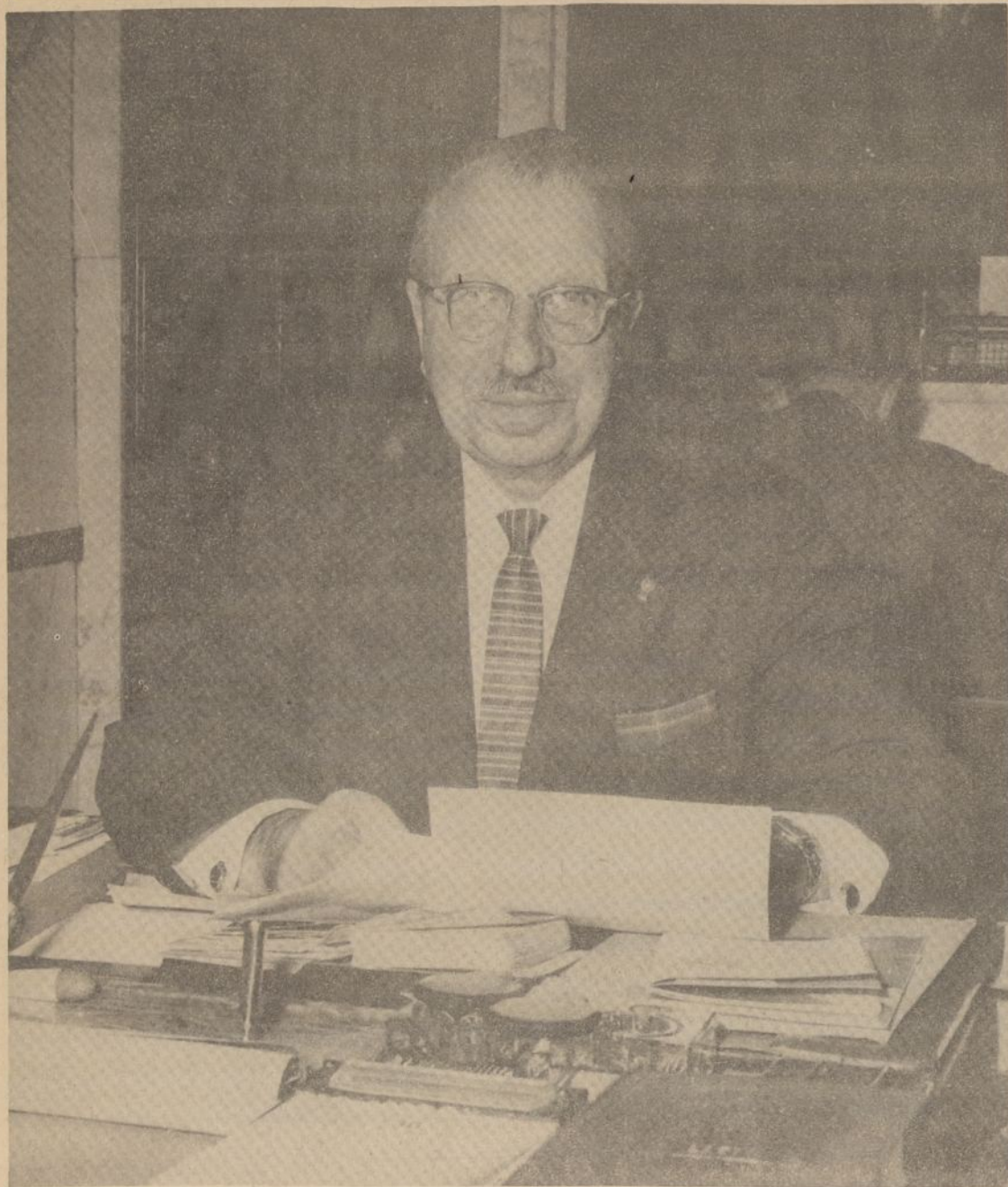
Iš karto jis nusivedė jį į dirbtuvę su plikomis, baltai
dažytais sienomis ir juodų bei baltų akmenų marginiu
klotomis grindimis. Vienoje kambario kertėje buvo pa-
dengtas stalas. Ant staltiesės tebuvo tik viena lėkštė.

— Sėskite ir pradėkite, — pasakė Oskaras Melvoi-
sinas.

— O jūs pats?

— Aš nesu alkanas. Valgau tik tada, kai išalkstu.
Gal už valandos būsiu jau praalkęs. Tada aš paliepsiu at-
nešti gerą kashį su stipriais prieskoniais. O gal aš neiš-
alksiu iki ryto. Tad dabar nenoriu prisikimšti pilvo. Ta-
čiau mano užgaidos jokių būdu negali sutrukdyti jums
pasistiprinti.

(Bus daugiau)

Mutual Federal Savings and Loan Association prezidentas Jonas J. Kazanauskas.
Dirvos nuotrauka

ŠIE METAI BUS GERESNI, NEGU PRAEJUSIEJI

SAKO MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN BENDROVĖS CHICAGOJE
PREZIDENTAS JONAS J. KAZANAUSKAS, KURIO VADOVAUJAMOS BEN-
DROVĖS KAPITALAS JAU PERSOKO 10 MILIJONŲ DOLERIŲ.

Vienos seniausių Chicagoje lietuvių taupymo bendrovės Mutual Federal Savings and Loan Association, esančios 2202 W. Cermak Road, prezidentas Jonas J. Kazanauskas, neseniai dalyvavęs San Francisco mieste United States Savings and Loan League konvencijoje, priėmė mūsų bendradarbių ir suteikė jam platesnį informaciją apie jo vadovaujamą Mutual Federal taupymo bendrovę, bei apie konvencijoje svarstytus dalykus.

— Konvencija, — pasakoja J. J. Kazanauskas, — buvo labai įspūdinga ir pamokanti, joje dalyvavo apie 3,800 atstovų ir svečių iš įvairių Amerikos miestų, kurių tarpe matėsi įtakingų finansininkų ir prityrusių ekonomistų. Man teko

dalyvauti visą savaitę užtrukusiose diskusijose ir išklausti pranešimų apie ekonominę padėtį Amerikoje, bei aktyviai pasireikšti svarstant planus dėl pagerinimo Federal Home Loan Banko veiklos, kurioje aš dalyvauju kaip komisijos narys.

Ekonomistai pranašauja, pasakojo toliau J. J. Kazanauskas, kad 1959 metai bus labai pelningi bendrovėms, nes visur jaučiamas namų trūkumas. Šiais metais Amerikoje bus pastatyta virš 1,200,000 naujų namų, kurių statyba daugumoj yra finansuojama per taupymo bendroves.

Konvencijoje įdomų pranešimą padarė House and Home redaktorius Perry Prentice, pataręs namų statybą pritaikinti ateičiai, la-

biau atsižvelgti į ateities gyvenimo reikalavimus. Būtai turės būti didesni ir daug geriau įrengiami negu iki šiol. Tokie nameliai, kokie buvo dabar pastatomi už 6,000 dolerių, turės visai išnykti, nes žmonės nori namų su visais patogumais, kad būtų įrengti specialūs televizijos kambariai, vaikams žaisti salės, vėsinimo, skalbimo ir džiovinimo mašinos ir t.t. Perry Prentice pasisakė prieš pigių namų statybą, kurie neturi patogumų ir juose negalima įrengti modernių priemonių. Tokie namai neturi ateities. Ateityje namai bus brangesni, nes jų statyba būsimanti kitokia, pritaikinta moderniškam gyvenimui, atomo amžiui.

Konvencijoje įdomų pranešimą padarė ir žinomas pramonininkas Henry J. Kaiser, nušvietęs santykiavimą tarp kapitalo ir darbininkų.

Jono J. Kazanausko vadovaujamos Mutual Federal Savings and Loan bendrovės turtas jau persoko dešimt milijonų dolerių ir ji yra pakelta į aukštesnę taupymo bendrovių klasę. Didėjant bendrovės kapitalui, didėja ir galimybės suteikti daugiau paskolų namų statybai.

— 1959 metai bus geresni, negu praėjusieji, — sa-

Kairėje: Mutual Federal taupymo įstaigoje bevisi tarnautojai yra lietuvių kilmės. Nuotraukoje tos įstaigos kasininkės (kairėje) Nella Fortino ir Ona Umbražiūnienė, kurios visad su žavinčia šypsena patarnauja klientams.
Dirvos nuotrauka

LIETUVIAI REAGUOJA Į VATIKANO ĮVYKIUS

Gruodžio 27 dieną Margutyje paskubomis susirinko 17 įvairių organizacijų atstovų aptarti Chicago pasiekusias žinias apie kėsinimąsi likviduoti Nepriklausomos Lietuvos pasiuntinybę prie Vatikano. Inicijatoriai į pasitarimą pakvietė ir konsulą Dr. P. Daužvardį.

Išklausę pranešimų, dalyviai vieningai nutarė skubiai reaguoti —

(1) paraginant organizacijų vadovybes ir paskirus asmenis tuojau siųsti telegramas ir laiškus Vatikano valstybės sekretoriui kardinolui Domenico Tardini, JAV valstybės sekretoriui Foster Dulles ir Popiežiaus Nuncijui Washington, prašant imtis visų reikiamų priemonių, kad nebūtų pažeistas teisinis Nepr. Lietuvos statusas ir kad Lietuvos atstovybei būtų leista veikti ir toliau ir

(2) paskatinant ALTO Chicago skyrių tuojau sušaukti masinį lietuvių susirinkimą rezoliucijoms priimti ir surengti masinę eisną. Rezoliucijas, be kitų, numatoma įteikti ir Chicago arkivyskupui Meyeriui.

Šiai akcijai drauge su ALTO skyriumi vykdyti sudarytas 17 atstovų komitetas (paliekant atviras duris pasitarime nedalyvavusioms organizacijoms deleguoti į jį savo atstovus). Komitetui vadovauti išrinktas prezidiumas iš inž. J.

Jurkūno, F. Rėklaičio, A. Kaulėno, T. Blinstrubo ir skautų atstovo.

Margučio vadovybė sutiko informuoti Chicago lietuvių apie komiteto veiklą ir planus. Informaciją pradėjo dar tą patį vakarą per savo radijo pusvalandį.

(jp)

• Dipl. inž. chemikas Stasys Jokubauskas vienoje didžiulėje metalo įmonėje eina skyriaus vedėjo pareigas. Aktyviai dalyvaudamas visuomeniniame gyvenime, šiuo metu yra ir Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Chicago skyriaus pirmininkas. Čia dirbdamas jis parodė daug sumanumo bei energijos.

• Jonas Gradinskas, žinomas televizijos bei radijo specialistas bei prekybininkas, kuris yra labai populiarus ir amerikiečių tarpe, turi įsigyjęs didžiulę vokiečių ir anglų kalbomis savo specialybės biblioteką.

Būdamas didelių gabumų, jis baigė pirmuoju mokytojų seminariją, vėliau pirmuoju karo mokyklą, o pradėjęs televizijos ir radijo studijas Vokietijoje, jas taip pat su pasižymėjimu baigė ir JAV.

Mūsų visuomeninės ir kultūrinės organizacijos iš J. Gradinsko visados sulaukia malonaus patarnavimo.

• Dail. Povilas Kaupas, kuris yra Lietuvių Dailės

Instituto narys, šiuo metu intensyviai dirba prie rudens atostogų metu pradėtų paveikslų bei portretų. Jo paveikslai puošia daugelio lietuvių butus ir yra labai aukštai vertinami.

• Praėjusį šeštadienį Jau-nimo Centro patalpose įvyko Balfo Chicago Apskri-ties Valdybos posėdis, ku-riam sumaniai pirmininka-vo O. Kriškūnienė, sekre-toriavo P. Bičiūnas.

Apie Balfo seimą pranešimus padarė Balfo direkto-rius Ignas Daukas ir Kös-tas Bružas.

Koncerto apyskaitą perskaitė išdinininkas Ignas Daukas. Pelno liko per tūkstantį dol. Koncerto dalyviams sumokėta 2,400 dol.

Balfo reikalais, ypač spaudos temomis, vykusiose diskusijose be aukščiau minėtų asmenų dar dalyva-vo Balfo direktorius Aloy-zas Baronas, redaktorė S. Semėnienė, žurnalistas Vl. Butėnas, reikalų vedėjas A. Lekečiūnas, A. Banys, Naglius ir kiti.

Juozas Butvilas

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PProspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisąs
uždarytas.

Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVerglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmad., antradi., ketvirtadi.,
penktadi.

Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas:
Ofiso REpublic 7-5020.
Namų WALbrook 5-3765.

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Įėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
šeštadieniais:
2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

Viršuje: Mutual Federal bendrovės viceprezidentas yra dar jaunas, bet jau prityręs bankiniuose reikaluose, Petras Kazanauskas.

Dešinėje: Adv. A. Lapinskas, Mutual Federal bendrovės teisinis patarėjas ir direktorius, sekretorei Vivian Shimkus diktuoja laišką.

Dirvos nuotrauka

ko J. J. Kazanauskas. — Padėtis krašte grįžta į normalias vėžes.

Paklaustas koks yra skirtumas tarp Federal ir State taupymo bendrovių, J. J. Kazanauskas paaiškino, kad federalinė bendrovė taupymo sąskaitos yra apdraustos. Chicagoje iš lietuviškų taupymo bendrovių trys yra federalinės, o kitos valstybės, bet visos turi apdraudą.

Reikia pastebėti, kad Mutual Savings bendrovės tarnautojai beveik visi yra lietuvių kilmės. (dk)

AMERIKA ATSAKO KREMLIUI

SOVIETŲ MESTI KALTINIMAI DĖL BERLYNO YRA ŽMONIJOS ISTORIJS FAKTŲ IŠKRAIPYMAS. — ADENAUERIS SAKO, KAD ATLANTO SAJUNGA TAPTŲ NEREIKALINGA, JEI SOVIETAI PASIDARYTŲ TAIKŲS.

Prieš Naujus Metus Amerika, Anglija ir Prancūzija Kremlui įteikė Berlyno klausimu notas, kuriose atsakyta Sovietams į jų pasiūlymą, šešių mėnesių laikotarpį pasitraukti iš Vakarų Berlyno ir jį paversti demilitarizuotu miestu — valstybe.

Amerika savo notoje nurodo, kad vakarų sąjungininkų Vokietijoje yra absurdiškos, kai Sovietų Sąjunga ir Rytų Vokietija vykdo masinių karinių pajėgų sudarymą.

Tokie yra penki pagrindiniai punktai išdėstyti Sovietams įteiktoje Amerikos notoje.

Visose trijų vakarų valstybių notose atmetamas Sovietų kaltinimas, esą Anglija ir Prancūzija nenorėjusios bendradarbiauti su Maskva nacių grėsmės akivaizdoje prieš 20 metų.

Vakarų notose visų pirmausiai primenamas Sovietų Sąjungos ir hitlerinės Vokietijos paktas, sudarytas 1939 m. rugpjūčio mėn. Jose taip pat primenama, kad tuometinis Sovietų užsienio reikalų ministris Molotovs viešojo kalboje tada pareiškė, kad ne tik beprasmiška, bet yra ir nusikaltimas vesti karą prieš

sutarčių. Tai negali būti baže jokioms diskusijoms, parežiama notoje.

• Berlynas yra įtampos šaltinis tik dėl to, kad Sovietai to nori.

• Vakarų sąjungininkų karinės įgulos Vakarų Berlyne nesudaro niekam jokios grėsmės.

• Maskvos kalbos apie agresyvinę pajėgą Vakarų Vokietijoje yra absurdiškos, kai Sovietų Sąjunga ir Rytų Vokietija vykdo masinių karinių pajėgų sudarymą.

Tokie yra penki pagrindiniai punktai išdėstyti Sovietams įteiktoje Amerikos notoje.

Visose trijų vakarų valstybių notose atmetamas Sovietų kaltinimas, esą Anglija ir Prancūzija nenorėjusios bendradarbiauti su Maskva nacių grėsmės akivaizdoje prieš 20 metų.

Vakarų notose visų pirmausiai primenamas Sovietų Sąjungos ir hitlerinės Vokietijos paktas, sudarytas 1939 m. rugpjūčio mėn. Jose taip pat primenama, kad tuometinis Sovietų užsienio reikalų ministris Molotovs viešojo kalboje tada pareiškė, kad ne tik beprasmiška, bet yra ir nusikaltimas vesti karą prieš

hitlerizmą, kaip tai daro Anglija ir Prancūzija.

Tuos faktus priminusios trys vakarų valstybės savo notose Kremlui nurodo, kad Sovietų mesti kaltinimai yra žmonijos istorijos iškreipimas.

Vakarų sąjungininkai kartu Sovietams nurodė, kad jie yra pasiruošę pradėti su Sovietų Sąjunga pasitarimus dėl Berlyno, bet vien tik kaip visos Vokietijos problemos dalies. Toji problema apima Vokietijos suvienijimą, Europos saugumą ir taikos sutartis.

Vakarų Vokietija dar savo notos Sovietams neįteikė, bet kancleris Adenaueris pareiškė esąs labai nusivylęs Sovietų realizmo stoka, klausimu kuris liečia vokiečių tautos daugumą — suvienijimą taikoje ir laisvėje. Adenaueris sako, kad Atlanto sąjunga taptų nereikalinga, jei Sovietai atsisakytų savo ekspansionistinės politikos, pasidarytų taikūs.

• Kuboje šiuo metu vyksta smarkiausios pilietinės kovos paskutinių dviejų metų laikotarpyje.

Kentucky valstybėje viena moteris norėjo pasiųsti vardinių sveikinimą kaimynei, kuri gyvena gretimam name. Įmetus atviruką į pašto dėžutę traukėsi atbula ir užkliudė kaimyno automobilį. Atvirukas kainavo 15 centų, o automobilio sutaisymas 15 dolerių.

KOLUMBIJOS LIETUVIAI

• Kolumbijoje pasunkėjus ekonominiai padėčiai ir besireiškiant vis didėjančiai betvarkiai, esant dažniems plėšimams, vagystėms ir užmušinėjimams, dalis lietuvių pradėjo rūpintis išvykimu į JAV.

Gruodžio 10 d. išvyko į JAV nuolatiniam apsigyvenimui veterinarijos gydytojas Konradas Karnauskas su žmona ir dviem dukrelėmis. Apsigyveno Chicagoje.

• Kiek anksčiau į JAV išvyko architektas Kazys Dubauskas su žmona poete Ada Karvelyte-Dubauskiene ir dukrele.

• Visa eilė lietuvių iš Medelino miesto laukia eilės išvykimui į JAV. Tokiu būdu lietuvių kolonija Medeline per vienerius metus sumažėjo pusiau. Kiek kitokia padėtis yra sostinėje Bogotoje. Čia dauguma lietuvių yra stipriai ekonominiai įsikūrę ir kol kas nerodo didelio noro kur nors emigruoti. To gero įsikūrimo priežastimi reikia laikyti: palankesnės užsieniečiams kūrimosi sąlygos. Lietuvos konsulo Dr. Siručio gerų pažinčių ir protekcijų dėka, lietuviai galėjo pradėti lengviau kurtis, o taip pat ir lietuvių kolonijos geresnis susiklausymas.

• A. Dyrikis, ilgus metus dirbęs "Apolo" fabrike liejyklos vedėjo pareigose, persikėlė į Bogotą. Čia dirba vienoje didelėje liejykloje, kaip specialistas-produkcijos viršininkas.

• Leonas Krajauskas, kelis metus dirbęs Cali mieste, Coca-Cola fabrike produkcijos vedėju, perkeltas į Coca-Colos centrą Medelinan atsakingoms pareigoms.

• Liet. Katalikų Komiteto pirmininkas kun. Tamošiūnas sutarė su viena statybos firma pastatyti lietuvių namus. Namai bus trijų aukštų, su kopyčia.

• Medelino lietuvių kolonija, p. Prūsos nuosavose namuose suruošė bendrą lietuvišką Kūčias.

NEWARK

Balfo 35 sk. narių metinis susirinkimas šaukiamas sekmadienį, sausio 18 d. 11 val. 30 min. (tuojau po pamaldų) šv. Trejybės parapijoje.

Darbotvarkėje — valdybos, kont. komisijos ir buv. Balfo seimo rengimo komiteto pranešimai ir valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai.

Visi nariai ir prijaunantieji kviečiami gausiai dalyvauti.

• Argentinoje panaikinti valiutos suvaržymai, kas prilygsta pezo nuvertinimui.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.
DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Tel.: HE 1-6344

Vida Aleknienė, 22 m., mašininkė, nuvykusi Australijon prieš 9 metus, išrinkta australų televizijos stoties "Girl of the Year". Ji yra Clevelande gyvenančio Prano Alekno brolio mirtį ir šį pavasarį atvyks Ameriką aplankyti giminių.

EUROPOJE VAKARŲ VALSTYBĖS PRADĖJO NAUJĄ ERĄ

Šešios vakarų Europos valstybės Naujus Metus pradėjo istorinės reikšmės įvykiu, sumažinimu 10% tarifų tarpusavio prekyboje.

Jos taip pat panaikina suvaržymus kai kuriems branduoliniams gaminiams, kaip radijo izotapams. Tos šešios valstybės yra Prancūzija, Vakarų Vokietija, Italija, Belgija, Olandija ir Liuksemburgas. Jos yra pasirašiusios bendros europinės rinkos ir Eurotomo susitarimus, kurie pradėjo

veikti sausio 1 dieną. Penkiolikos metų laikotarpį šios valstybės ketina visiškai panaikinti muitus tarpusavio prekyboje, tuo tarpu vienuolika kitų Europos valstybių sausio vidury tęs pasitarimus su minėtomis šešiomis valstybėmis, siekdamas sukurti 17 valstybių laisvos prekybos zoną, apimančią ir bendros europinės rinkos sritį.

Vienuolikmetis Michigano berniukas dviračiu atsimušė į važiuojantį automobilį. Paklaustas, kaip tai galėjo atsitikti, prisipažino, jog važiuodamas užmigo. Teismas nubaudė vieną naktį gerai išsimiegoti.

Viena Detroito moteris sužinojo, kad jos motinos namai, kurie buvo kelių šimtų metrų atstume, dega. Palikus lyginamus baltinius išbėgo pasižiūrėti. Sugrįžus rado gaisrininkus begesinat jos namą, kuris užsidegė nuo neišjungto lygintuvo.

SVARBUS PRANEŠIMAS DOVANŲ PAKETŲ SIUNTĖJAMS Į U.S.S.R.

Mes džiaugiamės galėdami pranešti, kad nuo

1959 m. sausio 1 d.

jūs galite dovanų paketus į USSR siųsti

SUMAŽINTOMIS KAINOMIS.

Nauji tarifai ir kainos pertvarkytos, kad atpigintų ir pagreitintų siuntimą ir pristatymą, o taip pat pagerintų bendrą patarnavimą.

Norėdami pasinaudoti šiuo nauju kainų patvarkymu, siųskite savo paketus į bet kurią iš šių penkių firmų, kurios yra vienintelės, leidžiamos tvarkyti tokį siuntimą.

KAINOS IR MOKESČIAI VILOSE VIENODOS.

Prašome, užeikite į bet kurią iš šių firmų informacijai šiais adresais:

Central Parcel Service, Inc.
220 So. State St.
Chicago 4, Ill.
Tel.: WAbash 2-9354

Union Tours, Inc.
1 East 36 Street
New York 16, N. Y.
Tel.: MUrray Hill 6-1155

Package Express Co. & Travel Agency, Inc.
1530 Bedford Ave.
Brooklyn 16, N. Y.
Tel.: INgersol 7-7272

Globe Parcel Service, Inc.
1991 Broadway
New York 23, N. Y.
Tel.: LYceum 5-0900

General Parcel & Travel Co., Inc.
135 West 14 St.
New York 11, N. Y.
Tel.: CHelsea 3-2583

Fantastiškiausi karo uždaviniai

IŠVYKSTU Į LIMA

(2)

Mes artėjame į Hamburgą. Labai noriu laivą apleisti nepastebėtas. Laivo kariškai man padeda. Ir Vokietijos Raudonasis Kryžius įsijungia. Talkina viena vokietė studentė, grįžianti iš JAV. Ji sutinka bent 10 minučių pabūti ponio Gimpel. Ir paėmęs paranken apleidžiu laivą šalutiniu išėjimu. Bet viena fotografė vistik pastebi, bet man pasiseka pasprukti.

Raudonojo Kryžiaus mašina nuveža į Friedlando stovyklą. Esu vėl namie. Man, kaip kariui, išmoka atleidimo pinigų ir išduoda vėliau sugrįžėlio tėvynės pasą.

Kad paslėptų mane nuo smalsuolių, esu pasiūnčiamas poilsui į moterų poilsio namus Schwarzwalde.

Žmonės maloniai čia mane sveikina. Vakaraus sėdžiu "Marxzeiler Muehle", valgaus foreles ir geriu Mezelio vyną. Čia ramu. Vasaros svečių dauguma jau išvykę. Bet prie esamų greit priprantu. Esu vėl žmogus tarp žmonių.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS TALKA

Lietuvių Enciklopedijos Leidykla skelbia paskutinę Lietuvių Enciklopedijos Talką nuo 1958 m. spalio 15 d. iki 1959 m. balandžio 15 d. Talkos metu naujai L. E. užsisakiusieji gaus dovanų knygomis.

Užsisakę L. E. nuo 1958 m. gruodžio 15 d. iki 1959 m. vasario 15 d. gaus pilną V. Krėvės Raštų rinkinį (6 t.). Ir visi tie, kurie užsisakys nuo 1959 m. vasario 15 d. iki 1959 m. balandžio 15 d., gaus Lietuvos Žemėlapi ir Jono Balio Lietuvių Dainos Amerikoje.

Išėjusius L. E. 15 tomų naujieji prenumeratoriai gaus išsimokėjimui jų pageidautomis sąlygomis, o už naujai išeinančius tomus, kurių bus dar 12-13 t., moka už kiekvieną išeinantį tomą. Vieno tomo kaina JAV \$7.75, visur kitur — \$8.00.

Lietuvių Enciklopedijos leidimas nėra kieno nors asmeninis reikalas, bet visų lietuvių suteiktinių pastangų vaisius, nors, deja, tik laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių pastangos už savo kultūrą ir lietuviškumo išlaikymą, šandien tapęs ir besąlyginės laisvinimo kovos dalimi.

Šandien jau jokia paslaptis, kad pradėjus leisti išsibarsčiusiems pasaulyje lietuviams L. E., Maskva susirūpino, ją puolė ir iško-neveikė, o norėdama nuraminti okupuotą Lietuvą suteikė jai teisę išsileisti susovietintą enciklopediją lietuviškai. Tą pažadą davė vien tik lietuviams, bet, kaip įprasta, pažadas liko pažadu ir Lietuvoje turėjusi pasirodyti sovietiška enciklopedija jau numarinta Maskvos okupacinėje cenzūroje. Šis Maskvos rūpestis ir nuolatinis L. E. puo-limas rodo, kokį milžiniškai lietuvišką darbą šiandien mes iš-eiviai atliekame. Ir tikrai, mes ja galime didžiuotis, nes tik vieni lietuviai, išsiblaškę po visą laisvą pasaulį, leidžia bendrąją enciklopediją su gausia lituanis-tika. Kito tokio atsitikimo dar nėra pasaulyje. Mes darbą daugiau kaip įpusėjome, tikime ir iki galo ištesėti.

Mielas Lietuvi, mes kviečiame Tave įsijungti į L. E. prenumeratorių eiles ir tuo pačiu būti mūsų pradėtojo darbo dalinin-ku. L. E. leidžiame visi suteikti-nėmis pastangomis, ją leidžia-me visi bendra talka. Todėl ir ją baigus, visas mūsų pasidi-džiavimas ir būsimų kartų įvertinimas priklausys visiems; lei-dėjams, redaktoriams, talkinin-kams ir prenumeratoriams.

Laukiame atsiliepiant.

Lietuvių Enciklopedija
265 C Street
So. Boston 27, Mass.

Dabar taika. Karas baig-tas. Ir aš žinau dabar, kad privalau pakelti uždangą nuo vienos karo dalies, ku-rios dar nieks nežino. Aš tu-riu atvaizduoti tą begarsį karą, kurį lemiamoje pozi-cijoje ilgus metus išgyve-nau ir kuris manęs vos ne-nužudė.

Aš noriu papasakoti, kaip viskas vyko. Kaip biauariai, šaltai ir be pasigailėjimo. Čionai ir tenai. Rytuose ir Vakaruose. Papasakoti apie žmogaus kančią ir, kaip ka-ras jį mirtinai nukankina.

Mano likimas, likimas Vo-kietijos saugumo agento 146, kurį vėliau perėmė Reicho saugumo vyriausioji vadyba. Tebūnie tai ano lai-ko fotografija, kuri nebe-privalo niekad pasikartoti.

Mano pasakojamoji istori-ja prasidėjo 1935 metais, Berlyne, dviems dienoms praėjus po mano 25-tojo gimtadienio atšventimo. Aš buvau radijo inžinierius. Vokietija tuo metu marši-ravo, vykdė pratybas, lavi-nosi. Aš turėjau pasiūlymą vykti į Peru. Viena vokiška firma ten ieškojo jauno vy-ro jos radijo skyriui. Ji pa-sirinko mane. Tik karo ko-mendantūros leidimą prieš išvykstant, turėjau aš pats parūpinti.

Apie Pietų Ameriką la-bai mažai ką žinojau. Tik-sliauariant, žinojau tik tiek, kad ten labai karšta, kad ten auga kava, ir, kad ten esama svaiginančio žvilgsnio moterų, kurios ap-sirengusios pasakiškais rū-bais, išlipa iš liuksusinių automobilių ir lanko puoš-niai įrengtus klubus.

Panašiai galvojo ir karo komendantūros kapitonas, į kurį kreipiausi išvykimo leidimo.

— Ar Jūs žydas?, klausė jis.

— Ne.

— Kodėl gi jūs norite iš-vykti?

— Mano profesijos sume-timais. Aš noriu išmokti is-paniškai ir angliškai. Be to ten labai gerai uždirbsiu.

Kapitonas didžiavosi sa-vo galia. Susijaudinęs vaik-ščiojo po kambarį, svarstė, kratė galvą.

— Gerai, — pasakė paga-liau. — Aš jums pasitikiu.

Jūs galite vykti, jei jūs iš-pildysite dvi sąlygas: jūs turite prisiekti, kad niekad neatsisakysite Vokietijos pilietybės.

— Ir antroji sąlyga, po-ne kapitone?

— Tuoju pat po atvyki-mo jūs užsiregistruosite Vokietijos pasiuntinybėje Limoje.

— Gerai.

Valiutos kontrolės įstai-ga leido man išsivežti kelio-nės išlaidoms 10 markių. Kelionę apmokėjo mane kvie-čianti firma.

Aš vykau per Paryžių ir Normandiją. Ir niekad dau-giau savo gyvenime nesu taip linksmai ir nerūpestin-gai keliavęs.

Lima, kur atvykau, man teikė viską, ką mano fanta-zija buvo man pažadėjusi. Mano darbdavys užleido man vieną kambarį savo vi-loje, San Isidro miesto da-ly. Rytmečiais, tik išlipęs iš lovos, tuoj Chrysleriu vykdavau, maudymosi kel-naitėse į klubą plaukioti, vėliau pusryčiavau teraso-je. Man skirtą dienos darbą atlikdavau nuo 9 iki 11 val.

Áš uždirbdavau 303 dol. mėnesiui, bet aš veik neiš-leisdavau pinigų, nes visur buvau priimamas kaip sve-čias. Pramokau ispaniškai ir stengiausi tapti Caballe-re. Pramokau skoningai už-rišti smokingo kaklaraštį ir bučiuoti moterį.

Su prisistatymu Vokietijos pasiuntinybėje nesisku-binau. Juk Pietų Amerikoje dėl laiko pertekliaus niekad neturima laiko. Vokietijos pasiuntinybė buvo gražioje viloje, Miraflores miesto da-

lyje. Mane nukreipė į vie-ną attache, kurio pavardė prasidėjo raidė G, ir todėl aš jį čia vadinsiu Gringer.

Diplomatas dėvėjo, kaip ir kiekvienas Limoje esąs, sniego baltumo eilutę. Jis stebėjo mane be didelio in-tereso. Pradžioje jis labai mažai kalbėjo, lyg kalba būtų reikavusi didelių pa-stangų. Man jis padarė išpūdį gero dėdės, grįžusio dorybės kelin. Dėdės, kurio pavojingieji laikai yra jau tolokai praeity.

(Bus daugiau)

Žmonės ir įvykiai

KLASTINGASIS

RAUDONPLAUKIS

Caro laikais anglų pra-monės magnatas Jonas Hughes Rusijos pietuose įrengė modernias anglų ka-syklas ir plieno liejyklas. Pagal Hugnes vardą toji vietovė buvo pavadinta Hughesofka, rusiškai taria-ma Juzovka, o Stalino ga-dynėje, kaip ir daugelis Ru-sijos miestų, gavo Stalino vardą.

Prieš 45 metus Nikita Sergejevičius Chruščiovas, tų kasyklų darbininko sū-nus, buvo Juzovkos darbi-ninkų futbolo komandos žvaigždė. Jis žaidė centro puoliku. Toji komanda bu-vo geriausia visoje Donba-so srityje ir rungsi dėl vis-os Rusijos čempionato. Ni-kita dėl savo miklumo, ap-sukrumo, klastingumo ir rausvų plaukų, anglų buvo vadinamas klastin-gu o j u raudonplaukiu.

Šiandien jis 64 metų am-žiaus, nusikratęs kolektyvi-nio valdymo saitų, pasidarė visagalis Rusijos valdovas. Perėmęs milžiniškus jėgas ir turtų šaltinius, kurie yra absoliutinėje jo galioje, šia-me raketiniame amžiuje Chruščiovas yra labiau do-minuojanti figūra, negu Rooseveltas, Stalinas ir Churchillis kartų aname pe-riode.

Vakarų politikai ir žval-gyba karštingai ieško rakto norėdami ištirti jo praeitį, galvojimą ir politi-nę filosofiją. Tačiau Klas-tingasis Raudonplaukis šiandien yra dar klastingės-nis, negu 1913 metais, žais-damas su anglais futbolą. Todėl ekspertai, arčiau pa-žįstą Chruščiovą, sako: "Stalinas, palyginus su Chruščiovu, buvo atvira-knyga".

Chruschevas paskelbė karą degtinei.

JEI NENORI SENATVĖJE

PROTINIAI SUSILPNĖTI...

(2)

DR. A. GRIGAITIS

Poilsio reikalingumas

Nuovargis atsiranda ne tik paprastą darbą dirbant, bet ir dėl daugelio kitų prie-žasčių. Iš jų minėtina: blo-ga savijauta, bloga darbo-vietės aplinka, monotoniš-kumas ir vienodumas dar-be, bendras nenoras dirbti. Tas priežastis, vedančias žmogų į nuovargį, reikia šalinti.

Poilsis privalo būti ne tik pasyvus miegas, gulėjimas ir kt., bet jame turi būti judėjimas, lengvas fizinis

darbas, sportas, gimnasti-ka, pasivaikščiojimas. Per-ėjimas iš vieno į kitą proto darbo taip pat yra poilsis.

Pakankamas poilsis yra vieno iš svarbiausių prie-monių palaikyti proto dar-bingumą ir bendrai žmo-gaus sveikatą. Gi jei laiko protui neduoti poilsio, įvyks persidirbimas, pervargimas. O tada jau vien miego ne-pakanka. Atsiranda galvos skaudėjimai, išsiblaškymas, mieguistumas, atminties nusilpnėjimas, prapuola no-ras dirbti. Vėliau ir pats miegas pakrinka, sumažėja apetitas, žmogus pasidaro nervuotas.

Pervargę žmonės greičiau suserga ir daug sunkiau serga. Pervargimą lengviau perspėti, negu vėliau jį gy-dyti.

Gerai sutvarkytas dienas darbo ir poilsio valandas žmogų apsaugoja nuo pa-vargimo, leidžia pilnai dirbti protu darbą ir būti svei-kam. Žmogus būtinai reika-lingas kasdieninio, savaitin-io ir metinio poilsio — atostogų.

Kasdieninis poilsis

Proto darbo žmonėms pa-tartina darbo metu, laiks nuo laiko, kiek pavaikščio-ti, kiek pasimankštyti. Prieš pietus 15-20 min. pailsėti, parengti skrandį ir nervų sistemą valgiui. Po pietų taip pat naudingas nors ir trumpas poilsis, kad skran-dis galėtų pradėti maistą virškinti.

Čia dar priminsiu, jog aplinka turi didelės svar-bos žmogaus poilsui. Ypač šeima. Štai, jūs grįžtate na-mo iš darbo, pavargę. Jūs sutinka mažas jūsų Jonelis, šaukdamas: tėvelis grįžo, tėvelis grįžo. Jūs paimate jį ant rankų, pobučiuojat, paglostot jo plaukus. Ir jū-sų nuovargis lyg ranka nu-imamas.

(Bus daugiau)

Vertė K. JURGAITIS

IR TAIP GYVENIME BŪNA

Detroitė vienas pakelei-vis automobilio savininkui padarė sekantį pasiūlymą: "Aš turį ginklą, kaukę, pirštines ir esu pasiruošęs padaryti apiplėšimą, bet dar trūksta automobilio. Ar ne-sutiktumėt prisidėti?"

Jo nelaimei automobilio savininkas buvo policinin-kas, kuris jį areštavo.

Vienas Rytinio Berlyno gyventojas, balsuodamas parašė du kartus "Ne". Bal-sų skaičiuotojai paskelbė, jog 100% balsuota taip. Drąsus balsuotojas viešai pareiškė, jog tai melas. Ži-noma, jis dabar gyvena Va-karinėje Berlyno dalyje.

Viena Londono moteris išsiskyrė su savo vyru. Ta-čiau iš priteistų pinigų ne-pajėgia išsinuomoti buto ir pragyventi su trimis vai-kais.

Taupumo sumetimais nu-tarė gyventi tam pačiam bute, bet tik atskiruose miegamosiuose. Jau kuris laikas, iš pripratimo, nune-ša buvusiam vyrui į lovą arbatos puoduką, nes ji taip darydavusi per šešerius me-tus.

Savaitinis poilsis

Savaitinį poilsį geriausia išnaudoti, jei oras leidžia, kur nors už miesto, parke, kur daugiau gryno oro. Tin-ka lengvas fizinis darbas sode, darže. Proto darbinin-kui fizinis lengvas darbas yra puikus poilsis. Taip pat rekomenduojamas lengvas sportas, slidės, tenisas, irk-lavimas, dviratis, meškerio-jimas, kėlionės, grybavi-mas, uogavimas ir kt.

Didelės reikšmės turi pa-sivaikščiojimas, iškylos gamtos aplinkoj. Anksty-bas rytas, saulės tekėjimas, saulėlydis, rasa, paukščių čiulbėjimas, mėnulis — tai žmogaus nervų ramintojai.

Gamtos grožis ne tik su-teikia poilsį protui, bet žmo-guje žadina norą gyventi, norą dirbti.

Kiti randa poilsį susiti-kime su draugais, pasikal-bėjime, muzikoje...

Metinis poilsis

Metinį poilsį — atosto-gas reikia praleisti taip, kad protas pailsėtų ir gau-tų jėgų ateinantiems me-tams.

Atostogų metu reikia už-miršti, visiškai užmiršti apie studijas, apie nuolati-nį savo darbą. Metinį poilsį reikia praleisti ne ten, kur žmogus gyvena ir dirbi, bet išvykti, kur nors į vasar-vietes, į kaimą, toliau nuo namų.

(Perkelta į 7 psl.)

RANKA RANKON I NAUJĄ DARBA...

(Atkelta iš 1 psl.)

— O kokia S-gos ateitis, ar narių skaičius didėja ir ar domisi Tautine Sąjunga jaunoji karta?

— ALT S-gos uždavinys, kaip ir eilės kitų kultūrinių ir politinių organizacijų, ugdyti lietuvių ir siekti Lietuvos laisvės. O kad laisvės kova nenutrūktų kartu su retėjančiom mūsų vyresniųjų narių gretomis, būtina, kad jas papildytų jaunesnieji. S-ga gali didžiulis, kad ją nuolat papildoma jaunosios kartos atstovai. Be to, į narių tarpą grįžta ir tie, kurie dėl emigracinių gyvenimo sąlygų, dėl išsi-skaidymo, ar kurių kitų priežasčių iki šiol laikėsi pasyviai.

— Kaip iš pasikalbėjimo paaiškėjo, praėjusiųjų metų uždavinius S-ga yra gana sėkmingai išsprendusi, tad kokie Jūsų linkėjimai Tautinei S-gai, o kartu ir visiems lietuviams 1959-ems metams?

— Mano didžiausias noras, kad lietuviai nusikratytų fanatizmo ir laikytųsi gilios tolerancijos, pradedant paskirais asmenimis ir baigiant didžiosiomis organizacijomis. Kitaip sakant, kad atsiskaitume visa griauančios "politinės taktikos". Jei tai pavyktų įgyvendinti, tai Naujieji Metai lietuviškajam gyvenimui atneštų didelių laimėjimų, nes tolerancijos stoka laikau didžiausiu lietuvių politinio bei kultūrinio veikimo stabdžiu. Tautinė Sąjunga ne tik savo nariuose ugdo politinę bei kultūrinę toleranciją, bet ir ją grindžia savo bendradarbiavimu su kitomis organizacijomis. Savo spaudoje ji populiarina kitų įsitikinimų žmonių ir grupių laimėjimus.

mus. To paties traktavimo ji pageidautų ir iš kitų grupių.

E. Čekienė

DETROIT

Tėvo A. Bernatono viešnagė

Gruodžio 26-29 dienomis Detroito viešėjo tėvas A. Bernatonis. Aplankė savo bičiulius, kalbėjo per radiją ir padarė viešą pranešimą, išsamiai nušviesdamas Vokietijoje likusių lietuvių ir Vasario 16-tos gimnazijos būklę. Gimnazijai paremti surinkta \$267.10.

Balfo susirinkimas

Sausio 11 d., buv. lietuvių svetainėje, šaukiamas visuotinis Balfo narių susirinkimas, kurio metu bus renkama nauja skyriaus valdyba.

Veikėjų pagerbimas

Vasario 8 d. Detroito Lietuvių Organizacijų Centras minės 15 metų savo veiklos sukaktį. Organizacija ma šios organizacijos steigėjų pagerbimas ir vaišės.

Dėl informacijos kreiptis į K. Jurgutį, tel. WE 4-5224.

K. J.

JEI NENORI SENATVĖJE...

(Atkelta iš 6 psl.)

Atostogų metu patirtinas fizinis darbas, lengvas sportas, iškylos, maloni ir linksma draugystė, įvairūs žaidimai, pasivaikšiojimai gryname ore, grožinės literatūros skaitymas.

Juokas

Juokas taip pat turi reikšmės žmogaus poilsyje. Vienas XVII a. gydytojas sumaniai pastebėjo, jog atvy-

VERŽLUS ORGANIZACINIS VIENETAS ANGLIJOJE

1957 m. balandžio mėn. 7 d. savo iniciatyva, Vidurinė Anglijoje, Nottinghamo mieste įsisteigęs Lietuvių Taut. Sąjūdžio skyrius per šį trumpą laiką jau sugebėjo visuomenėje pasirodyti kaip ryžtingas ir veržlus organizacinis vienetas. Jau ne kartą išėjo į šviesą rengdamos tautinių švenčių minėjimus, remdamos lietuvišką jaunimą, spaudą ir t.t.

Štai jau tais pačiais metais atkuria ir pertvarko liet. klubą, kuris veikia ir iki šiai dienai. Klubo sienas puošia mūsų didžiųjų vyrų paveikslai, bei tautiniai šūkiai. Jame galima pasiskaityti vietinės periodikos — nesvetimi ir "Dirvos" puslapiai.

Tų pačių metų vidury, užmezgus ryšį su Liet. Taut. S-gos Centro valdyba, dalyvauja naujos Centro Valdybos rinkimuose, kaip aktyvūs ir lygiateisiai nariai. Ir tų metų pabaigoje jau spėja ir pajėgia išpildyti ruošiamos kariuomenės šventės minėjimo programą. Iš pačių narių tarpo sukuria ir režisuoja scenos vaidelį "Sapnas", kuriame vaiduojama Lietuvos kancė ir kova. Jis atsilankusiai visuomenei palieka gilų įspūdį.

1958 m. rugpjūčio 23 d. imasi iniciatyvos ir ryžtasi paminėti didžiojo Tautos Vyro Dr. V. Kudirkos 100-to metų nuo gimimo ir 60 metų nuo Tautos Himno parašymo sukaktį. Kviečia svečius dainininkus iš Bradfordo ir Londono, pakviečia pirmą kartą pasirodyti scenoje vietos liet. dainos mėgėjų dainininkę p. I. Stulgienę. (Kuri reikia pažymėti, kad yra vokietaitė, iškėjęs už lietuvių, bet dabar kalba lietuviškai ir mėgsta lietuviškas dainas). Turiningą ir įdomią paskaitą skaito lankas Nattinghamo liet. koloniją ir ypatingai visų tautiečių mėgiamas kap. kun. J. Kuzmickis, kuris paskaitoj lygina to laiko Jo rūpesčius su šių dienų mūsų išeivijos rūpesčiais: mišrias šeimas, spaudą, mokslą, vienybę, tautiškumą ir kt.

Pagaliau lapkričio 22 d. vėl rengia kariuomenės 40 metų šventės minėjimą ir savo jėgomis pastato eiliuotą scenos vaidelį iš savanorių žygių ir kovų už nepriklausomybę. Taip pat kiek galima įjungiami ir Vargo Mokyklos mokiniai, kurie padainavo tėvynės ir kariškas dainas. Jų įjungimas į lietuviškus parengimus yra vienas iš konkrečių žygių išlaikyti juose lietuvių.

Baigiant tenka pažymėti, kad šiam gyvam skyriui energingai vadovauja pirm. J. Galbuogis, ir valdybos nariai: vicepirm. J. Kiburas, sekr. A. Veselga, reik. vadėjas J. Žala, kasin. Ig. Juška. Revizijoj M. Janulis ir Ig. Gintyla ir V. Kurtnaitis.

Meninė veikla daug padeda ir reiškiasi režisuodamas spektaklius St. Matulevičius, o dekoracijų srityje dirba J. Kiburas. Šiuo metu pastarieji mokina ir Vargo Mokykloje. Šiuo laiku skyrius turi apie 20 narių, nors iš jų kai kurie ima krypti į pasyvumą, nematydami didesnės paramos iš centro valdybos (turima galvoj dvasinės paramos). Tačiau likusių pasiryžusių pasisveatimas ir darbas ir pastaruoju laiku visuomenės teisingas įvertinimas, skatina skyrių dar su didesniu ožsidegimu eiti šiuo pasirinktu teisingu keliu tremtyje; išlaikant lietuvių — lietuviškus papročius ir rodant pavyzdį jaunimui. O jau turi būti dedamos di-

KĄ EKONOMISTAI SAKO ...

(Atkelta iš 1 psl.)

Stiprėjanti užsieninių prekių konkurencija JAV gaminams, tiek vidaus tiek pasaulinėje rinkoje, bus dar sunkesnė. Vidaus rinkos jau

CLEVELANDE ir apylinkėse

Neolithuanai studentai Rimas Nemickas (iš Ind.) ir Juozas Tysliava (iš New Yorko)

viešėjo Clevelande, dalyvaavo moksleivių neolithuanų Naujųjų Metų sutikime, pabūvojo pas draugus ir su jais aplankė žymesnes Clevelando vietas.

Julė ir Jurgis Salasevičiai išvažiavo ilgesnėms atostogoms į Arizoną ir Kaliforniją. Išvažiavę atsilankė į Dirvą ir apžiūrėjo naujos spaustuvės įrengimus.

Iš Amsterdamo į Clevelandą persikėlė p. Čyvo šeima, kurių persikėlimui daug talkino E. ir K. Gasparaičiai.

SLA 136 kuopos susirinkimas

įvyks 1959 m. sausio 11 d. 11 val. 30 min. pirmininko būte — 1265 E. 83 gatvė.

Visiems nariams dalyvavimas būtinas.

Klaipėdos atvadavimo minėjimas

L. V. S. Ramovė Clevelando skyrius sausio mėn. 11 d., 11 val. 30 min., lietuvių salėje (apačioje) rengia Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimą. Tai dienai pritaikintą paskaitą skaitys Edv. Karnėnas.

Ramovėnai ir visuomenė prašomi gausiai dalyvauti.

Clevelando Skyriaus Ramovės Valdyba

Visi nepiliečiai turi registruotis

kaip ir kiekvienų ankstesniais metais. Registraciją turi atlikti sausio mėn.

Registracijos kortelės gaunamos paštų įstaigose. Jas reikia pačiam pasiimti ir užpildžius vėl paštų įstaigose atiduoti. Ši prievolė visiems nepiliečiams yra privaloma ir jos neatlikę gali būti sunkiai nubausti.

džiausios pastangos išlaikyti lietuvišku.

Skyriaus beveik visi nariai priklauso ir D. B. L. S., kuri jungia visų įsitikinimų tautiečius bei organizacijas, ir L. T. S. skyrius ypač palaiko glaudžius ryšius, bei bendrauja su vietos D. B. L. S. skyriumi.

N-s

nėra saugios nuo užsienio prekių invazijos, tuo tarpu dėl pasaulinių rinkų reikia sunkiai kovoti, kad išlaikytų konkurenciją. Importas didėja, eksportas mažėja. Europietiški automobiliai, dalis plieno gaminių, tekstilės išdirbiniai ir japonų žaislai, suvamos mašinos ir foto aparatai, veržte veržiasi į vidaus rinką.

1957 m. eksportas buvo didelis, nes Suezio krizė pareikalavo daugiau naftos ir anglių, o menkas derlius Vak. Europoje maisto. Praėjusių metų eksportas žymiai mažesnis. Šiais metais perspektyvos nėra džiuginančios. Amerikos industrijoje pajėgumo monopolis yra paeities įvykis. Vak. Europos fabrikai yra moderniški, dalis jų įrengimų pralenkia JAV. V. Europos ir Japonijos darbininkų atlyginimai žemesni, kurie automatiškai paliečia gaminio kainą — ji žemesnė. Kai kurie Pietų Amerikos ir Azijos kraštai stokoja mokėjimo priemonių — dolerių ir dėlto mažina importą.

Vykstant ūkiniam atsigavimui dabartiniu spartumu, arti 6 milijonų automobilių pareikalavus rinkai, vartotojams nenustojus prekių pirkimo entuziasmo ir pasiekus be streiko plieno pramonėje darbo sutartį, galima tikėtis gerų ekonominių 1959 metų. Visi jų ir laukiame.

NELAIMĖ IR LIGA

Liga ir nelaimė ištinka netikėtai. Todėl tu turi užsitikrinti, kad TAVO šeima būtų apsaugota pagal Accident and Sickness planą.

NATIONWIDE INSURANCE COMPANY siūlo platų ligoninės, medicininio, operacinio ir nedarbingumo pajamų draudimą žemomis kainomis!

Dėl smulkesnių informacijų skambinti:

PAULINA
MOZURAITIS,

Agentas
Tel. SK 1-2183

J. CIJUNSKAS

LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5166

D E M E S I O ! GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiūnčia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius į Lietuvą ir visas Rusijos sritis, apmokant muitą siuntėjui. Gavėjas nieko neturi primokėti.

Galima siųsti iki 44 svarų, jeigu persiunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis nustatytas JAV pašto taisyklių. Maistą kartu su rūbais siųsti neleidžiama.

Nepatikėkit savo brangių siuntinių į neaiškias, siūlančias tarpininkauti rankas.

Globe Parcel Service Inc. siūnčia su Inturisto įgaliojimais. Siuntiniai pilnai apdrausti.

Siuntėjų patogumui turime gerų vilnonių medžiagų, odų, skarų, skarelų, batukų. Šios prekės parduoda mos siuntėjams savikaina.

Adresas: 1313 Addison Rd. Kampas Superior ir E. 71st St. Tel.: UT 1-0806.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1959 m. Lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairius garsiaakalbius. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo valandėlės. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

3 1/2 %

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

SUPERIOR
SAVINGS

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773.

REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

DIRVA

THE FIELD

Kas ir kur?

• **Alė Kalvaitytė-Velbasienė**, buv. operos solistė, gyvenanti Chicagoje ir dirbanti National Cylinder Gas Co. centro įstaigoje, Naktis tyli ir Carmen ariją padainavo tos b-vės kalėdiniame bankete, kuriame dalyvavo apie 400 tos b-vės tarnautojų.

• **J. Pronskus**, atsikėlęs į Chicagą iš Kanados, socialistų sluoksniuose laikomas rimčiausiu kandidatu į vyriausiojo Naujienų redaktoriaus vietą.

• **Cuneo Press**, didelės Chicago spaudos b-vės, kurioje yra ir lietuvių, centrinio pastato rūsyje sekmadienį, gruodžio 21 d., įvyko sprogimas. Sprogimo metu b-vės raštinėje dirbusi Br. Paplėnienė pasakojo, kad staigus smūgis sukrėtė visą didžiulį pastatą, nuplėšė priestatą, išnešė dalį langų ir apardė sienas. Užmuštas vienas mechanikas. Didesnių aukų išvengta tik todėl, kad nelaimė įvyko sekmadienį, kai dirbančiųjų yra nedaug.

• **Mandrijauskas Stasys**, sūnus Prano, gyvenęs iki 1942 metų Kėdainių apskr., Krakių valsč., Gaidelių kaime, paieškomas Škerienės Bronės, jo sesers, gyv.: Kaune — 18, Slaito g-vėje 17—3.

• **Architektas Vincas Meiliūnas**, kuris prieš kelis mėnesius atvyko iš Australijos, apsigyveno Bostone ir dirba prof. arch. W. H. Brown įstaigoje.

Baigęs studijas Lietuvoje V. Meiliūnas buvo pasiryžęs studijuoti urbanistiką ir architektūrą Paryžiuje, bet prasidėjęs karas studijas sutrukdė. Vėliau studijavo Vokietijoje ir baigiamuosius egzaminus nutraukė emigracija.

Gyvendamas Australijoje V. Meiliūnas ėjo atsakingas architekto pareigas ir iš lietuvių tarpo buvo geriausiai atlyginamas.

Apsigyvenęs Bostone įsijungė į Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos veiklą.

• **LST Korp! Neo-Lithuania** informacinio leidinio antrą numerį jau išsiuntinėtas. Leidinys gausiai iliustruotas. Jame yra pradžiai labai įdomaus ir kruopščiai paruošto prof. J. Puzino straipsnio "Viltis ir viltininkai". Telpa garbės nario B. K. Balučio laiškas. Kęstutis Gaidžiūnas rašo "Korp! Neo-Lithuania junioro akimis". V. K. "Lapkričio vienuoliktoji". Filisteris J. Dargis duoda įdomų straipsnį "Zvilgsnis į praeitį". K. Gaidžiūnas "Atsidusęs po stovyklą". S. M. LST Korp! Neo-Lithuania ženklai, ritualai, tradicijos. K. Gaidžiūno straipsnis apie buv. vasaros stovyklą.

Kas dar negavo šių numerių, prašome rašyti: Bern. Juškus, 7143 So. Troy St., Chicago 29, Ill.

Redakcijos adresas: Egė Žemgulytė, 4315 S. Rockwell St., Chicago 32, Ill.

LIETUVOS DELEGACIJOS PAVERGTOSE EUROPOS TAUTOSE PAREISKIMAS VISUOMENEI

Tarptautinės teisės požiūriu — daugeliui valstybių nepripažįstant Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą ir tebeprapažįstant Lietuvos valstybės diplomatinis atstovus bei Lietuvos pilietybę — Lietuva de jure tebėra valstybė, tik jos suverenių teisių vykdymas yra Sovietų okupacijos padarytas nebegalimas. De jure pripažinimas, tebėra didelė politinė-moralinė atrama laisvinimo akcijai.

Todėl kiek pavėluotai gautos iš Romos žinios, kad ryšium su naujo Popiežiaus išrinkimu susidarė ten rimta grėsmė Lietuvos diplomatinei atstovybei prie Šv. Sosto, yra didelė staigmena ir skaudus smūgis visai lietuvių tautai, kovojančiai prieš komunizmą ir ateismą, už Lietuvos laisvę.

Savo kovoje dėl laisvės lietuvių tauta yra atlaikiusi ne vieną smūgį. Mes nenorime tikėti, tačiau, kad Šv. Sostas nusigręžtų nuo lietuvių tautos jos didžiojo negando metu.

Pavergtosios Europos Tautos rūpinasi susidariusia grėsme ir daro reikiamus žygius. Lietuvos Delegacija PET ragina ir lietuvių visuomenę laisvojo pasaulio kraštuose suburti ir nedelsiant siųsti Šv. Tėvui (His Holiness Pope John XXIII Vatican City) telegramas, prašant palikti Lietuvos Ministerio ir Lietuvos Pasiuntinybės prie Šv. Sosto ikišiolinį diplomatinį statusą.

Lietuvos Delegacija PET New Yorkas.

1958 m. gruodžio 31 d.

Naujųjų metų sutikimai

Clevelando visuomenei buvo organizuojami trijose vietose: Lietuvių salėje, Naujosios parapijos salėje ir Čiurlionio ansamblio namuose. Lietuviai gydytojai dar buvo susiorganizavę uždarą Naujųjų metų sutikimą viename Euclido restorane. Visi tie sutikimai, kaip ir buvo galima manyti, buvo negausūs. Daugiausia dalyvių buvo Čiurlionio ansamblio namuose.

Clevelando lietuvių jaunimas taip pat buvo susitelkęs į dvi gausesnes vietas. Moksleiviai neolithuanai ir jų draugai, kurių buvo per 40, buvo susirinkę Naujųjų metų sutikti Gaidžiūnų namuose. Ateitininkai buvo susibūrę Dr. J. Stankaičio namuose.

Norintiems mokytis muzikos

Į Clevelandą pastoviam gyvenimui atvykęs muzikas Jonas Švedas atidaro savo privačią muzikos studiją. Joje bus dėstoma fortepiono bei muzikos teorijos dalykai. Į studiją dabar priimami mokiniai ir norintieji mokytis kviečiami naudotis gera proga.

Susitarimui skambinti: LI 1-9094. (k)

LIETUVIAI!

Lietuvių organizacijų ir visuomenės veikėjų susirinkimas, įvykęs 1958 m. gruodžio 29 dieną Jaunimo Centre, Chicagoje, išklauses Lietuvos Konsulo Dr. P. Daužvardžio, ALTo Vykdomojo Komiteto pirmininko L. Šimučio, viceprim. inž. E. Bartkaus ir kitų pranešimų apie Lietuvos Pasiuntinybę prie Vatikano gresiantį likvidavimo pavojų, nutarė paskatinti organizacijų vadovybes ir paskirus asmenis, n e d e l s i a n t siųsti telegramas Vatikano valstybės sekretoriui Kardinalui Dominico Tardini, prašant jį ir toliau respektuoti teisinį Nepriklausomos Lietuvos statusą ir leisti teisėtam jos atstovui nevaržomai eiti savo pareigas.

Telegramas (bet kuria kalba) siųsti šiuo adresu: His Eminence Cardinal Dominico Tardini, Secretary of State of the Vatican, Vatican City.

Prezidiamas

Lietuvių Bendruomenės Cleveland I apylinkės valdyba, dr. Vinco Kudirkos šimtmėčio baigminėse išskilmėse Clevelande, padėjo vainiką prie paminklo Lietuvių Tautiniame Darželyje. Nuotraukoje iš kairės: F. Eidimtas, V. Braziulis, J. Damušis, K. S. Karpius, A. Bielskus, V. Kasparavičiūtė, J. Virbalis ir J. Žemaitis.

Dirvos nuotrauka.

Clevelando lietuvių įstaigos

MULIOLIS DŽIAUGIASI KIEKVIENO LIETUVIO NAUJU LAIMĖJIMU

J. Mull-Muliolis

Clevelando lietuvių centre — Superior gatvėje, netoli Dirvos redakcijos, yra J. Mull-Muliolio nekilnojamo turto pardavimo ir įvairios apdraudos įstaiga. Tai seniausioji lietuvių tvarkoma tokios rūšies įstaiga Clevelande. Apie ją naujai persitvarkiusi Dirva pirmiausia ir nori pakalbėti. O po to mes neužmiršime ir kitų lietuvių vedamų įstaigų.

J. Mull-Muliolio įstaiga veda prityręs tos rūšies specialistas, daugiau angliškąjo stiliaus džentelenas Juozas Muliolis, kuris daugeliui lietuvių labai gerai pažįstamas. Jis pats dažnai lankosi lietuviškuose parenimuose, jo įstaigos skelbimai spaudinami beveik kiekvieno lietuviškojo pa-

rengimo programose, jo skelbimai dedami ir mūsų laikraestyje. J. Muliolis, čia gimęs, gražiai kalba lietuviškai ir džiaugiasi kiekvieno lietuvių nauju laimėjimu. O jei tik gali, jam mielai ir padeda.

Juozas Muliolis yra baigęs Šv. Jurgio parapijos pradinę mokyklą, vėliau Cathedral Latin School. Aukštąjį mokslą baigė Ohio State University, B. B. A.

Baigęs aukštuosius mokslus dirbo įvairių atsakingą darbą, kol 1941 metais buvo pašauktas, kaip artilerijos leitenantas, į karinę tarnybą. Tęsiantis antrajam pasauliniam karui, jis nuo Islandijos iki Vokietijos su savo daliniu dalyvavo karo mūšiuose. Trečiojo

JAV armijoje, vadovaujamoj garsaus generolo S. Patton, jis pražygiavo aštuonias valstybes. Čia jam teko susitikti su lietuviu, paskutiniojo karo tremtiniais ir jiems padėti.

Karui pasibaigus J. Muliolis iš karinės tarnybos pasitraukė pulkininko leitenanto laipsnyje. Buvo apdovanotas įvairiais pasižymėjimo ir pareiškimo medaliais. Gi mirus jo tėvui P. Mulioliui, kuris tą pačią įstaigą per daugelį metų tvarkė, perėmė jos vadovavimą ir dabar sėkmingai veda.

J. Muliolis yra vedęs ir augina 4 vaikus, iš kurių trys dukterys ir vienas sūnus. Nors įstaiga Clevelande, bet jo privati gyvenamoji vieta yra 50 akrų ūkis, esantis Brecksville, už 15

mylių nuo Clevelando. J. Muliolis yra aktyvus narys Atletų Klube, daugelyje organizacijų, ir ypač aktyvus Cuyahoga County demokratų vykdomajam komite-
te.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Sausio 11 d. 11:30 val. Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas lietuvių salėje. Rengia LVS Ramovės skyrius.

Sausio 31 d. lietuvių salėje vaidinimas. Rengia 68 Balfos sk.

Balandžio 11 d. Vysk. M. Valančiaus Lituanistinės mokyklos metinis vakaras.

Gegužės 2 d., Slovenian Auditorium JAV ir Kanados jaunųjų dainininkų konkursas. Rengia Dirva.

DIRVOS TALKA

Mums būtina reikia 500 naujų skaitytojų. Jie turi užpildyti mirusių senų skaitytojų eiles, jie turi padėti sudaryti ir sąlygas Dirvai dar dažniau išeiti. Nepadidinę savo skaitytojų šeimos dar 500 naujų skaitytojų, mes negalėsime Dirvos leidimo dažinti. Be visų mūsų skaitytojų ir bičiulių talkos tas planas nebus įvykdytas. Tai žinodami mes ir prašome:

1. Užprenumeruokite Dirvą savo artimiesiems, kurie dar Dirvos neskaity.

2. Paraginkite Dirvą prenumeruoti artimiausius savo draugus ir kaimynus.

3. Priminkite visiems tautinių organizacijų nariams, kad jų pareiga patiems Dirvą prenumeruoti ir kitus raginti.

4. Prisidėkite keliais aukos doleriais į fondą, kurio pinigais mes Dirvą užprenumeruojame likusiems Europoje, sergantiems ir į didelį vargą patekusiems.

Visi, kurie atsiųs bent vieną naują metinį skaitytoją, galės laimėti: rašomąją mašinėlę, radijo aparatą, už \$100.00 lietuviškų knygų biblioteką ir eilę kitų dovanų. Visi nauji skaitytojai, Dirvą užsisakydami patys ar kiti jiems užsakydami, gauna \$2.00 nuolaidos ir metams moka tik \$6.00.

Mes laukiame ir tikime, kad bendroje talkoje tuos 500 naujų skaitytojų surasime. Tik tegul gruodžio ir sausio mėnesiai būna paskirti Dirvos skaitytojų šeimai didinti.

Talką vykdydami naudokitės čia esančią atkarpą:

Prašau Dirvą 1959 metais siųsti:

Pavardė, vardas _____

Adresas _____

Prašomą siųsti Dirvą užsakė _____

(Duoti pilną užsakytojo adresą)

Drauge siunčiame \$..... mokesį.